

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Πτυχιακό Πρόγραμμα Αστυνομικών Σπουδών

Πτυχιακή Διατριβή

Λαθρομετανάστευση και Επιπτώσεις στο Έγκλημα

Κώστας Παναγή

**Επιβλέπων καθηγητής
Δρ. Μαρκιανός Κόκκινος**

Μάιος 2015

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Πτυχιακό Πρόγραμμα Αστυνομικών Σπουδών

Πτυχιακή Διατριβή

Λαθρομετανάστευση και Επιπτώσεις στο Έγκλημα

Κώστας Παναγή

Επιβλέπων καθηγητής

Δρ. Μαρκιανός Κόκκινος

Η παρούσα πτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση πτυχιακού τίτλου σπουδών στον Κώστα Παναγή από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μάιος 2015

Περίληψη

Η παρούσα Πτυχιακή Διατριβή σκοπεύει στην προσπάθεια σύνδεσης της λαθρομετανάστευσης με την εγκληματικότητα. Μέσα από την ανάλυση πιθανών αιτιωδών σχέσεων μεταξύ των δύο παραμέτρων, επιχειρείται να καταγραφεί κατά πόσο η λαθρομετανάστευση έχει επίδραση στους δείκτες της εγκληματικότητας, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο, όσο και στην Κύπρο.

Στην εν λόγω εργασία καταγράφονται θεωρίες, απόψεις και γνώμες επιστημόνων για το θέμα αυτό. Επίσης, παρουσιάζονται και αναλύονται στατιστικά στοιχεία που περιλαμβάνουν εξωγενείς μεταβλητές όσον αφορά στους δείκτες της εγκληματικότητας ανά το παγκόσμιο, σε ευρωπαϊκές χώρες και ειδικά για την Κύπρο.

Μέσα από ευρήματα της έρευνας, εξάγονται δύο βασικά συμπεράσματα:

A) η σύνδεση λαθρομετανάστευσης και εγκλήματος καθίσταται δύσκολη στην Κύπρο γιατί δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα επίσημα στοιχεία για το ποσοστό των λαθρομεταναστών που διαπράττουν εγκλήματα.

B) διάφορες έρευνες που έγιναν στις υπόλοιπες χώρες εκτός της Κύπρου, δεν συμφωνούν αν η λαθρομετανάστευση συμβάλλει ή όχι στην αύξηση της εγκληματικότητας.

Συμπερασματικά, αυτό που πρέπει να γίνει είναι τόσο η Κύπρος όσο και η κάθε χώρα, να λάβουν μέτρα ώστε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το κοινωνικό φαινόμενο της λαθρομετανάστευσης, λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες που την επηρεάζουν.

Ευχαριστίες

Από τη θέση αυτή θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους επένδυσαν, όπως και εγώ, σε τούτη τη διατριβή ξεκινώντας από τον επιβλέπων καθηγητή μου, Δρ. Μαρκιανό Κόκκινο, τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής για τα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους καθώς και τον Ακαδημαϊκό Υπεύθυνο του Προγράμματος Δρ. Πέτρο Πασιαρδή, για το αξιόλογο και σημαντικό έργο που προσφέρει στα ακαδημαϊκά δρώμενα του τόπου μας.

Ο Δρ. Μαρκιανός Κόκκινος, με υποστήριξε και με στήριξε σε όλη τη διάρκεια της πτυχιακής διατριβής, αγκαλιάζοντας με ενθουσιασμό και προσωπικό ενδιαφέρον το αντικείμενο της μελέτης και την όλη προσπάθεια μου, προσφέροντας μου παράλληλα πολύτιμες συνομιλίες και συμβουλές. Η επιστημονική του ματιά αλλά και η παιδαγωγική του ευαισθησία έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην όλη ερευνητική διαδικασία και εμπειρία, καθώς και στη διαμόρφωση των προβληματισμών και της επιχειρηματολογίας μου. Στάθηκε δίπλα μου με υπομονή και θετικό πνεύμα σε όλη την πορεία πραγματοποίησης αυτού του εγχειρήματος και μου προσέφερε την πολύτιμη εμπειρία του κατά τις σύντομες αλλά ουσιαστικές συναντήσεις μας, υποδεικνύοντας μου χρήσιμες βιβλιογραφικές πηγές και παρέχοντας μου πολύ σημαντικές κριτικές παρατηρήσεις και σχόλια πάνω στα κείμενα μου.

Οι δύσκολες στιγμές που συνοδεύουν την εκπόνηση μιας πτυχιακής διατριβής, θα ήταν ακόμα πιο δύσκολες αν δεν υπήρχαν συνάδελφοι και φίλοι, οι οποίοι έχοντας βιώσει παρόμοιες στιγμές, είναι σε θέση να κατανοήσουν, να στηρίξουν, αλλά και να συμβάλουν εποικοδομητικά με σχόλια και πολύτιμες παρατηρήσεις. Ευχαριστώ θερμά όλους τους φίλους και συνάδελφους και ιδιαίτερα τους Γλυκέριο Λεοντίου και Γεωργία Ιάσωνος, που με παρότρυναν να αρχίσω και υλοποιήσω αυτό το εγχείρημα μου.

Μέσα από τα βάθη της καρδιάς μου, ευχαριστώ την οικογένεια μου, τη σύζυγο και την κόρη μου, για την αγάπη τους, τη στήριξη και την υπομονή τους καθώς και τον ενθουσιασμό που έδειξαν κατά τη διάρκεια των σπουδών μου.

Η διατριβή αυτή, είναι αφιερωμένη σε όλους τους συναδέλφους μου Αστυνομικούς, αλλά και όλους όσους θα τύχει να διαβάσουν ή επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν μέρος της μελέτης για δικές τους ερευνητικές εργασίες.

Περιεχόμενα

1 Εισαγωγή	1
1.1 Σκοπός έρευνας.....	2
1.2 Μετανάστευση.....	4
1.3 Λαθρομετανάστευση.....	5
1.4 Λόγοι Λαθρομετανάστευσης.....	5
1.5 Κυκλώματα Διακίνησης Λαθρομεταναστών και Τρόπος Οργάνωσης.....	7
2 Ερευνητική/Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	9
2.1 Συσχέτιση Λαθρομετανάστευσης και Εγκληματικότητας.....	9
2.2 Λαθρομετανάστευση και Εγκληματικότητα σε Κοινοτικό Επίπεδο	15
2.3 Λαθρομετανάστευση και Εγκληματικότητα σε Ατομικό Επίπεδο.....	16
3 Μεθοδολογία Έρευνας	17
3.1 Στοιχεία που Καθιστούν Δύσκολη τη Μελέτη του Φαινομένου Λαθρομετανάστευσης και τη Σχέση του με την Εγκληματικότητα.....	17
4 Λαθρομετανάστευση και Εγκληματικότητα στην Κύπρο	20
4.1 Η Κύπρος ως Ελκυστικός Προορισμός για Λαθρομετανάστες.....	21
4.2 Τρόποι και Δρομολόγια Μεταφοράς Λαθρομεταναστών στην Κύπρο	26
4.3 Σοβαρό Έγκλημα στην Κύπρο	31
4.4 Άλλοι Παράγοντες που Επηρεάζουν το Έγκλημα στην Κύπρο	34
5 Τρόποι Αντιμετώπισης του Φαινομένου	36
5.1 Συλλογή - Τήρηση - Ανάλυση Στατιστικών Στοιχείων.....	36
5.2 Λήψη Μέτρων σε Εθνικό Επίπεδο	37
5.3 Λήψη Μέτρων σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές Επίπεδο	38
6 Επίλογος	40
Βιβλιογραφία	42

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

Όροι όπως Λαθρομετανάστευση, Λαθρομετανάστες¹, Παράνομη Μετανάστευση, Παράνομοι Μετανάστες, κατακλύζουν τα δελτία ειδήσεων καθημερινά. Λέξεις που βομβαρδίζουν τις συνειδήσεις των ανθρώπων συνεχώς. Έννοιες που θέτουν ηθικά διλήμματα και διχάζουν την κοινωνία ως προς την αντιμετώπισή τους, είτε σαν θύτες είτε σαν θύματα ή ακόμη και σαν προάγγελοι της εγκληματικότητας.

Το γεγονός και μόνο ότι η Μεσόγειος έγινε ο υγρός τάφος για πάνω από 2,200 μετανάστες τα τελευταία δύο χρόνια, ταραίζει. Το ναυάγιο ενός αλιευτικού γεμάτου μετανάστες στα ανοικτά της Λιβύης τον Απρίλιο του 2015, χαρακτηρίζεται σαν μια αληθινή εκατόμβη με 700 νεκρούς και αποτελεί τη μεγαλύτερη τραγωδία λαθρομετανάστευσης στη Μεσόγειο. Εκατοντάδες άνθρωποι, μεταξύ των οποίων και παιδιά, εγκατέλειψαν την πατρίδα τους με όνειρο ένα καλύτερο μέλλον που ποτέ δεν είχαν. Η είδηση αυτή, συγκλόνισε τον κόσμο διεθνώς, προβλημάτισε και οδήγησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη λήψη αποφάσεων για αλλαγή της μεταναστευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στον αντίποδα όμως, μεγάλη μερίδα της κοινωνίας δε συμμερίζεται τον ίδιο προβληματισμό. Πολλοί, θεωρούν ότι η έλευση λαθρομεταναστών στη χώρα τους, ανοίγει τον ασκό του Αιόλου, οδηγώντας σε αλυσιδωτές αρνητικές συνέπειες. Αποδίδουν μάλιστα την εγκληματικότητα ή την αύξηση της εγκληματικότητας στους λαθρομετανάστες, δημιουργώντας έτσι ένα φαύλο κύκλο ρατσισμού και ξενοφοβίας.

---

¹ Σύμφωνα με οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο όρος λαθρομετανάστης/λαθρομετανάστευση αντικαθίσταται με τον όρο παράνομος μετανάστης/παράνομη μετανάστευση, καλύπτοντας έτσι ένα ευρύτερο φάσμα κατηγοριών. Για σκοπούς της εν λόγω πτυχιακής διατριβής, ο όρος λαθρομετανάστης/λαθρομετανάστευση χρησιμοποιείται και ταυτίζεται με τον όρο παράνομος μετανάστης/παράνομη μετανάστευση.

Οι περίοδοι όπου υπάρχει αυξημένη μετανάστευση, έχει ιστορικά συνοδευτεί με στερεότυπα όσον αφορά τους «νεοεισερχόμενους», ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης ή άλλες εθνικές κρίσεις, όπως την ύφεση του 2000-2002 και τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας» μετά την 11η Σεπτεμβρίου, αφού εμπλουτίστηκε η ανησυχία στην κοινή γνώμη. Τα στερεότυπα αυτά, γίνονται ακόμα πιο δυνατά, όταν οι μετανάστες φτάνουν μαζικά και διαφέρουν αρκετά από τους ντόπιους, όσον αφορά τη θρησκεία, τη γλώσσα και την εμφάνιση. Στην υφιστάμενη περίοδο, σε αυτά τα χαρακτηριστικά προστίθεται και το ότι οι λαθρομετανάστες θεωρούνται προάγγελοι του εγκλήματος.

Η συσχέτιση λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας, είναι ένα πολυσύνθετο και πολυδιάστατο φαινόμενο. Δε θα ήταν ίσως υπερβολική η δήλωση, ότι η συσχέτιση των δύο εννοιών γίνεται εσκεμμένα, για εξυπηρέτηση πολιτικών σκοπιμοτήτων καθώς και για πρόκληση ξενοφοβικών τάσεων στο λαό. Το έγκλημα και η παράνομη μετανάστευση, έχουν αναχθεί στις φαινομενικά σοβαρότερες απειλές των κοινωνιών, την ώρα που οι παράνομοι μετανάστες έγιναν οι αποδιοπομπαίοι τράγοι μιας κοινωνίας που πανικοβάλλεται ηθικά, εξαιτίας των εγκληματικών κρουσμάτων. Το πρόβλημα αυτό, επανέρχεται συνεχώς και τροφοδοτείται συχνά από τον Τύπο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης γενικότερα. Από την άλλη, η ταύτιση λαθρομεταναστών και εγκληματικότητας που προωθείται στις σύγχρονες κοινωνίες, αποπροσανατολίζει τον κόσμο και αφήνει τους πραγματικούς εγκληματίες να συνεχίζουν απρόσκοπτα να διενεργούν εγκλήματα, αφού όλοι θεωρούν ότι τα εγκλήματα διαπράττονται κατά κύριο λόγο από παράνομους μετανάστες. Συνεπώς, το εγκληματικό αυτό στερεότυπο το οποίο κατασκευάζεται από την κοινωνία, αφενός περιθωριοποιεί την ομάδα των παράνομων μεταναστών και αφετέρου, δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο εγκληματοποίησης και εγκληματικότητας.

1.1 Σκοπός έρευνας

Η παρούσα πτυχιακή διατριβή, σκοπό έχει να εξετάσει τη σχέση της λαθρομετανάστευσης και της εγκληματικότητας και να αποδείξει εάν και σε ποιο βαθμό οι λαθρομετανάστες συμβάλλουν ή όχι στην αύξηση της εγκληματικότητας. Αφού αναλυθούν οι λόγοι για τους οποίους ο όρος λαθρομετανάστευση είναι συνυφασμένος με τον όρο εγκληματικότητα, θα επισημανθούν τα αίτια που ορίζουν την εικόνα συσχέτισης των δύο εννοιών. Επίσης, το γεγονός ότι έχει παρατηρηθεί έλλειψη

επιστημονικών μελετών και ερευνών στα κυπριακά δεδομένα όσον αφορά το υπό μελέτη θέμα, αποτέλεσε ένα από τα κίνητρα για την υλοποίηση της παρούσας πτυχιακής διατριβής.

Τα αποτελέσματα της μελέτης θα αποτελέσουν χρήσιμο αντικείμενο για όσους καταβάλλουν προσπάθεια να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο της εγκληματικότητας, σε συνάρτηση με την καταπολέμηση του ανησυχητικού φαινομένου της λαθρομετανάστευσης.

Για την επίτευξη του στόχου, η μελέτη χωρίζεται σε 6 ενότητες. Αρχικά, στην πρώτη ενότητα της εισαγωγής, επεξηγήθηκε ο ορισμός της μετανάστευσης και κατ' επέκταση της λαθρομετανάστευσης και παρουσιάζονται τα αίτια που μεγάλη μερίδα ανθρώπων αποφασίζουν να εγκαταλείψουν τις χώρες καταγωγής τους και να μεταναστεύσουν σε μια καινούρια χώρα. Παράλληλα, εξετάζεται το φαινόμενο των κυκλωμάτων διακίνησης λαθρομεταναστών και ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας τους. Ακολούθως, στη δεύτερη ενότητα, γίνεται εκτεταμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση και παρουσιάζονται θεωρίες και απόψεις διαφόρων επιστημόνων/ερευνητών για τη συσχέτιση της λαθρομετανάστευσης με την εγκληματικότητα. Στην Τρίτη ενότητα γίνεται αναφορά στη μεθοδολογία έρευνας και παρουσιάζονται τα στοιχεία που καθιστούν δύσκολη τη μελέτη του θέματος και τη σχέση του με την εγκληματικότητα. Η τέταρτη ενότητα ασχολείται με την λαθρομετανάστευση και την εγκληματικότητα στην Κύπρο και παρουσιάζονται οι λόγοι που η Κύπρος αποτελεί ελκυστικό προορισμό για τους λαθρομετανάστες. Επίσης, αναλύονται μέσα από στατιστικά στοιχεία και επεξηγούνται οι τρόποι μεταφοράς και τα δρομολόγια που ακολουθούν μέχρι να φτάσουν στην Κύπρο οι λαθρομετανάστες. Επιπρόσθετα, παρουσιάζονται στοιχεία για το σοβαρό έγκλημα και τους παράγοντες που το επηρεάζουν. Στην πέμπτη ενότητα, αναφέρονται οι τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου και η λήψη μέτρων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Στην έκτη και τελευταία ενότητα, γίνεται ανακεφαλαίωση και εξάγονται τα βασικά συμπεράσματα.

1.2 Μετανάστευση

Με τον όρο μετανάστευση, εννοούμε τη μετακίνηση πληθυσμού από μία χώρα σε άλλη. Ο όρος, περιλαμβάνει τρεις πυλώνες: τον ίδιο το μετανάστη, τη χώρα καταγωγής του και τη χώρα στην οποία μεταναστεύει (Encyclopædia Britannica, 2015).

Υπάρχουν δύο κατηγορίες μετανάστευσης, ανάλογα με τον προορισμό των μεταναστών. Η διεθνής μετανάστευση, κατά την οποία οι άνθρωποι μετακινούνται σε μια νέα χώρα και η εσωτερική μετανάστευση, κατά την οποία η μετακίνηση γίνεται σε νέες περιοχές στα όρια της ίδιας της χώρας (Hebding and Glick, 1987, Schloenhardt, 1999).

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η μετανάστευση υπήρχε σε βάθος χρόνου, αφού πάντα ήταν μέρος της ζωής πολλών ανθρώπων διαφόρων χωρών. Πολλοί, αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν εξαιτίας πολέμων, οικονομικών και θρησκευτικών λόγων ή ακόμα για αναζήτηση τροφής και εργασίας. Σύμφωνα με επίσημες μετρήσεις, ο αριθμός των μεταναστών ανά τον κόσμο, έφτασε στους 213,943,812 (United Nations, 2009).

Στην Ευρώπη, το φαινόμενο της μετανάστευσης οξύνθηκε στα μέσα του 1980 εξαιτίας των διαφόρων συνθηκών και αλλαγών που επικράτησαν. Ταυτόχρονα, ορόσημο στο φαινόμενο της μετανάστευσης ήταν η ένταξη δέκα καινούριων χωρών μελών, ανάμεσα τους και η Κύπρος, στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004. Η αλλαγή αυτή, συνεπάγεται με ελεύθερη διακίνηση Ευρωπαίων πολιτών σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες για αναζήτηση εργασίας ή για άλλους λόγους.

Σύμφωνα με τις επίσημες μετρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Γερμανία, η Αγγλία και η Ιταλία κατέχουν σήμερα τα πιο ψηλά ποσοστά μεταναστών στην Ευρώπη (Eurostat, 2014).

Επισημαίνεται, ότι η μετανάστευση διακρίνεται σε δύο κατηγορίες ανάλογα με το καθεστώς εισόδου. Από τη μία είναι η νόμιμη μετανάστευση, όπου δηλαδή τα άτομα έχουν εισέλθει νόμιμα στη χώρα υποδοχής έχοντας την απαιτούμενη άδεια παραμονής και έχουν καταγραφεί από τις αρμόδιες αρχές. Από την άλλη, υπάρχει η παράνομη μετανάστευση, όπου τα άτομα είτε εισήλθαν στη χώρα παράνομα, είτε εισήλθαν νόμιμα, αλλά στην πορεία παραμένουν παράνομα, αφού η άδεια παραμονής τους έχει λήξει.

Δεν θα ήταν ίσως υπερβολικός ο ισχυρισμός, ότι σε όλες τις χώρες ανά τον κόσμο κυριαρχεί το μεταναστευτικό φαινόμενο σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό.

1.3 Λαθρομετανάστευση

Το φαινόμενο της λαθρομετανάστευσης και των παράνομων μεταναστευτικών ροών, έχει πάρει σήμερα πολύ μεγάλες διαστάσεις, καθώς αντιμετωπίζεται έντονα στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης. Όπως έχει προαναφερθεί, παράνομοι μετανάστες θεωρούνται τα άτομα που είτε εισήλθαν σε κάποια χώρα παράνομα, είτε εισήλθαν νόμιμα αρχικά υπό κάποια ιδιότητα, όπως για παράδειγμα για εργασία, τουρισμό ή σπουδές αλλά στην πορεία παρέμειναν παράνομα, αφού η άδεια παραμονής τους έχει λήξει.

Σύνηθες φαινόμενο στις μέρες μας είναι ο τραγικός θάνατος λαθρομεταναστών στα σύνορα της χώρας υποδοχής, ή ακόμη και πνιγμοί στη θάλασσα, αφού πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης και εξαπάτησης των πολλών κυκλωμάτων που ευδοκιμούν στις πλείστες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επακόλουθο της λαθρομετανάστευσης, είναι η εμπορία προσώπων, λόγω του ότι πολλοί λαθρομετανάστες δεν έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν το ανάλογο αντίτιμο στα κυκλώματα. Στη συνέχεια, τα κυκλώματα με τη χρήση βίας ή πλάνης, πουλούν και αγοράζουν ανθρώπους, οι οποίοι πολλές φορές καταλήγουν στην πορνεία.

Άξιο αναφοράς είναι, ότι ο ακριβής υπολογισμός των λαθρομεταναστών, τόσο στις χώρες της Ευρώπης όσο και στην Κύπρο, είναι δύσκολο έως και σχεδόν ακατόρθωτο εγχείρημα. Τα άτομα που εισέρχονται παράνομα σε μία χώρα, δεν είναι πουθενά νόμιμα καταγεγραμμένα, με αποτέλεσμα η συλλογή στοιχείων να καθίσταται αδύνατη. Παράλληλα, οι αδυναμίες των διοικήσεων, καθώς και η ύπαρξη ενδιάμεσων κατηγοριών μεταναστών, όπως μεταναστών εποχιακής απασχόλησης, οδηγούν σε ανεπίσημες μόνο εκτιμήσεις του αριθμού των παράνομων μεταναστών (Καρύδης, 1996).

1.4 Λόγοι Λαθρομετανάστευσης

Η ανάγκη για μετακίνηση πληθυσμών από μια χώρα σε άλλη ή από μια ήπειρο σε άλλη πιο ευημερούσα, μπορεί να ερμηνευτεί με ποικίλους τρόπους.

Αναπόσπαστο στοιχείο της ανάγκης για λαθρομετανάστευση, αποτελεί το οικονομικό όφελος. Σε πολλές περιπτώσεις, τα άτομα δεν απολαμβάνουν επαρκή δυνατότητα απασχόλησης στις χώρες καταγωγής τους ή υποαπασχολούνται, λαμβάνοντας αμυδρές αμοιβές. Οι χώρες προέλευσής τους δεν τους προσφέρουν καμία δυνατότητα οικονομικής εξέλιξης και αποκατάστασης και συνεπώς, τόσο τα ίδια τα άτομα όσο και οι οικογένειές τους ζουν σε συνθήκες φτώχειας. Από την άλλη, η σχετική οικονομική ευημερία που επικρατεί στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσελκύει τα άτομα αυτά, με αποτέλεσμα να επιδιώκουν με κάθε μέσο, θεμιτό ή αθέμιτο, τη μετακίνησή τους στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ελπίδα επαγγελματικών ευκαιριών απασχόλησης σε χειρωνακτικές κυρίως εργασίες, ή η υπόσχεση εξεύρεσης εργασίας από τα μέλη των κυκλωμάτων που οργανώνουν τις παράνομες μεταναστεύσεις, ωθούν τα άτομα να μετατραπούν σε λαθρομετανάστες (Καρύδης, 1996).

Επιπρόσθετα, η πολιτική κατάσταση διαφόρων χωρών, τροφοδοτεί τη λαθρομετανάστευση. Πολίτες, διώκονται από ανελεύθερα καθεστώτα των χωρών προέλευσής τους για θρησκευτικούς, κοινωνικούς ή και πολιτικούς λόγους. Οι πολίτες αυτοί, δεν απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους στις χώρες καταγωγής τους, καθώς κάποιων οι ζωές τίθενται σε κίνδυνο και είναι υπό συνεχή απειλή. Ως αποτέλεσμα, η ηθελημένη δημιουργία αυτών των περιορισμών και διώξεων, τρέπει τα άτομα σε φυγή με αθέμιτα μέσα, ψάχνοντας καταφύγιο στις Ευρωπαϊκές χώρες, όπου επωφελούνται από τα δικαιώματα καθώς και την ελεύθερη έκφραση. Δεν λείπουν και οι περιπτώσεις στις οποίες ο συνδυασμός πολιτικών και οικονομικών παραγόντων οδηγούν στη λαθρομετανάστευση (Καρύδης, 1996).

Άλλο βασικό αίτιο της ροής λαθρομεταναστών, είναι οι συνεχείς συγκρούσεις και οι εχθροπραξίες που επικρατούν στις χώρες τους. Πολλοί άνθρωποι, κυρίως από τρίτες χώρες, εγκαταλείπουν τις χώρες καταγωγής τους, αφού λόγω των συνεχών εχθροπραξιών αναγκάζονται να βρουν διόδους επιβίωσης. Μεμονωμένα άτομα, αλλά και ολόκληρες οικογένειες με ανήλικα παιδιά, μετατρέπονται σε παράνομους μετανάστες και επιχειρούν να εισέλθουν σε νέες χώρες για να γλιτώσουν από τον πόλεμο και την επικινδυνότητά του. Τα άτομα αυτά, ονομάζονται πρόσφυγες και προστατεύονται από τη Σύμβαση της Γενεύης, εφόσον βρίσκονται εκτός της χώρας υπηκοότητάς τους λόγω δικαιολογημένου φόβου δίωξης, εξαιτίας της φυλής,

θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεών τους και οι οποίοι, για το λόγο αυτό, αδυνατούν ή δεν επιθυμούν να επιστρέψουν στη χώρα προέλευσής τους, όπως προνοεί η εν λόγω σύμβαση.

Τέλος, πολλές φορές δημιουργούνται φρούδες ελπίδες και ουτοπικές προσδοκίες που ωθούν τα άτομα στη φυγή και πιο συγκεκριμένα στη φυγή διά της παράνομης οδού.

1.5 Κυκλώματα Διακίνησης Λαθρομεταναστών και Τρόπος Οργάνωσης

Είναι γεγονός, ότι στις μέρες μας, γίνεται λόγος για δημιουργία παράνομης αγοράς, που επίκεντρο έχει να εκμεταλλευτεί τους λαθρομετανάστες με σκοπό οικονομικά κέρδη (Δενιόζος, 2010). Σε αυτό το μέρος της πτυχιακής διατριβής, εξετάζεται ο τρόπος λειτουργίας, οργάνωσης και δράσης των κυκλωμάτων διακίνησης λαθρομεταναστών.

Δυστυχώς, ανά το παγκόσμιο κυριαρχούν πληθώρα εγκληματικών οργανώσεων που εκμεταλλεύονται την ανάγκη ατόμων να μεταναστεύσουν από μια χώρα σε άλλη. Το γεγονός ότι οι αυστηροί νόμοι εμποδίζουν την ελεύθερη διακίνηση σε όλες τις χώρες, σε αντιπαράθεση με την έντονη ζήτηση μετανάστευσης, δίνουν πρόσφορο έδαφος στα εγκληματικά αυτά κυκλώματα να οργανώσουν και να υλοποιήσουν κερδοφόρες επιχειρήσεις μεταφοράς παράνομων λαθρομεταναστών, γνωρίζοντας ότι οι πιθανότητες εντοπισμού τους από τις αρχές δεν είναι πολλές. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις, που τα εγκληματικά στοιχεία εκμεταλλεύονται στο έπακρο αυτό το γεγονός και εγκαταλείπουν τους μετανάστες, αφού έχουν ήδη εισπράξει υπέρογκα ποσά ή αναγκάζοντας τους να ξεπληρώνουν το χρέος τους ακόμα και με την ελευθερία τους ή και την ίδια τους τη ζωή, εγκαταλείποντάς τους στη θάλασσα, μεταφέροντάς τους σε επικίνδυνες και ανθυγιεινές συνθήκες ή εμπλέκοντάς τους σε εμπορία προσώπων (Δενιόζος, 2010).

Τα κυκλώματα, είναι ενδεδειγμένα οργανωμένα και ιεραρχημένα. Στην κορυφή, υπάρχει πάντα ο ρυθμιστής που έχει την γενική εποπτεία του δικτύου και τις περισσότερες φορές δε γίνεται γνωστό το όνομά του (Reuter, 1985). Στη συνέχεια, υπάρχουν οι στρατολόγοι, που αρμοδιότητα έχουν να βρουν και να κινητοποιήσουν μετανάστες και οι μεταφορείς που ο ρόλος τους είναι επικουρικός και παράλληλα σημαντικός, αφού

καθήκον τους είναι η μεταφορά των λαθρομεταναστών από ένα τόπο σε άλλο, χωρίς τα απαραίτητα νομικά έγγραφα. Άλλος σημαντικός πυλώνας των κυκλωμάτων διακίνησης λαθρομεταναστών είναι οι διαφθορείς των κρατικών λειτουργών και οι προστάτες, αφού είναι αυτοί που εξασφαλίζουν πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα στους λαθρομετανάστες και τους διευκολύνουν στη διάσχιση των συνόρων. Καθοριστικός είναι και ο ρόλος των πληροφοριοδοτών, αφού ενημερώνονται για τα πάντα που αφορούν τη δράση των διωκτικών αρχών, όπως επίσης και ο ρόλος των οδηγών και των μελών πληρώματος που βοηθούν τους λαθρομετανάστες να μεταφερθούν επιτυχώς στο προορισμό διά της θαλάσσιας ή εναέριας οδού (Δενιόζος, 2010).

Είναι ξεκάθαρο, ότι τα παράνομα αυτά κυκλώματα δραστηριοποιούνται έντονα και είναι πολύ οργανωμένα, με σκοπό το εγχείρημα να βρίσκουν και να μεταφέρουν λαθρομετανάστες να καθίσταται όλο και πιο επιτυχές. Η καλή οργάνωση, χαρακτηρίζει όλα τα στάδια της διαδικασίας της λαθρομετανάστευσης, τόσο της προετοιμασίας και της αναχώρησης, όσο και της διέλευσης και της άφιξης. Τα κίνητρα των μελών των κυκλωμάτων είναι φυσικά οικονομικά, αφού μέσα από τις παράνομες πράξεις τους κερδίζουν τεράστια οικονομικά έσοδα.

Λόγω του ότι τα δίκτυα αυτά είναι τόσο καλά οργανωμένα, δύσκολα μπορούν να εξαρθρωθούν από τις αστυνομικές αρχές των χωρών. Ακόμη και τα δρομολόγια διακίνησης των λαθρομεταναστών είναι πολλές φορές τα ίδια με αυτά που χρησιμοποιούνται για τη διακίνηση ναρκωτικών, έτσι ώστε οι έμποροι να μη γίνονται αντιληπτοί από τις αρμόδιες αρχές. Συνεπώς, τα κυκλώματα αυτά αποτελούν το άκρο άωτο της τροφοδότησης του φαινομένου της λαθρομετανάστευσης.

Κεφάλαιο 2

Ερευνητική/Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Στο παρόν κομμάτι της πτυχιακής διατριβής, παρουσιάζεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση του υπό μελέτη θέματος. Συγκεκριμένα, εξετάζονται οι λόγοι για τους οποίους θεωρητικά οι λαθρομετανάστες προβαίνουν σε εγκληματικές πράξεις και συσχετίζονται με την εγκληματικότητα.

Η βιβλιογραφία που υπάρχει για το θέμα αυτό και εξετάζει όλες τις πτυχές του φαινομένου της παράνομης μετανάστευσης, είναι σχετικά πρόσφατη. Πολλές έρευνες έχουν γίνει για τη σχέση της λαθρομετανάστευσης με την εγκληματικότητα, τόσο σε διεθνές όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Ενώ οι περισσότεροι, θα περίμεναν ότι οι λαθρομετανάστες θα είχαν μεγάλη εμπλοκή σε εγκλήματα, εντούτοις, η πλειονότητα των ερευνών, παρουσιάζει ότι οι πρώτης γενιάς μετανάστες δεν έχουν μεγάλο ποσοστό εμφάνισης στην εγκληματικότητα.

Τα ευρήματα γνωστών ερευνητών και το σύνολο της βιβλιογραφίας δεν παρουσιάζει ομοφωνία. Οι προσεγγίσεις των διαφόρων επιστημόνων που αναπτύχθηκαν, καταλήγουν σε δύο διαφορετικές αντιλήψεις για τη συσχέτιση της λαθρομετανάστευσης με την εγκληματικότητα. Από τη μια, ότι υπάρχει θετική σχέση ανάμεσα τους και από την άλλη, ότι η λαθρομετανάστευση δεν σχετίζεται με την εγκληματικότητα.

2.1 Συσχέτιση Λαθρομετανάστευσης και Εγκληματικότητας

Υψίστης σημασίας, είναι η διερεύνηση των αιτιών που είναι δυνατό να ωθήσουν τους λαθρομετανάστες σε εγκληματικές ενέργειες. Η συσχέτιση λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας καθορίζεται από ποικίλους παράγοντες.

Αρχικά, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι λαθρομετανάστες ζουν εκ των πραγμάτων σε καθεστώς παρανομίας, αφού εισέρχονται στη χώρα χωρίς τα απαραίτητα νομικά έγγραφα. Αυτό το στοιχείο, τους καθιστά αυτόματα περιθωριοποιημένους πολίτες, αφού δεν απολαμβάνουν τη ζωή ενός ελεύθερου και νομοταγούς πολίτη. Πολλές φορές, ζούνε με ψεύτικα στοιχεία, καταπιεσμένοι, αποξενωμένοι και σε άθλιες υλικές συνθήκες διαβίωσης, χωρίς δηλαδή τα βασικά υλικά αγαθά, όπως στέγη και φαγητό. Τη ζωή τους κυριαρχεί ο φόβος, κυρίως για να μη συλληφθούν από τις αρχές και φυλακιστούν ή απελαθούν (Καρύδης, 1996).

Ταυτόχρονα, ανασταλτικός παράγοντας στην υγιή και ομαλή ενσωμάτωση των λαθρομεταναστών στην κοινωνία της χώρας υποδοχής, αποτελεί η κοινωνική κατασκευή του εγκληματικού στερεότυπου που αφορά στους λαθρομετανάστες (Καρύδης, 1996). Οι ξενοφοβικές τάσεις, κυριαρχούν στις περισσότερες χώρες, συμπεριλαμβανομένου και της Κύπρου. Συνεπώς, αυτό συμβάλλει στην περαιτέρω περιθωριοποίηση της ομάδας αυτής.

Τα στοιχεία αυτά, αναπόφευκτα πολλές φορές, έχουν αλυσιδωτές επιπτώσεις που οδηγούν στην εγκληματικότητα. Πρωταρχική συνέπεια της περιθωριοποίησης από την κοινωνία και των κακών συνθηκών διαβίωσης των λαθρομεταναστών, είναι η απώλεια της αυτοεκτίμησης τους. Όλα αυτά, αλλάζουν πολλές φορές το χαρακτήρα τους, μετατρέποντάς τους σε άτομα που βιώνουν ότι είναι κατώτεροι άνθρωποι από τους υπόλοιπους κατοίκους της χώρας. Ως αποτέλεσμα, σε πολλές περιπτώσεις, οι λαθρομετανάστες χάνουν τόσο την αυτοεκτίμησή τους όσο και τον αυτοσεβασμό τους. Αλυσιδωτή επίπτωση αυτού, είναι πολλές φορές τα εγκλήματα επιβίωσης, καθώς αυτά λειτουργούν ως βίαιη αντίδραση στην υφιστάμενη κατάσταση (Καρύδης, 1996).

Η έλλειψη αυτοσεβασμού και αυτοεκτίμησης από μέρους των λαθρομεταναστών, προοιωνίζει μεγαλύτερα προβλήματα και δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο εγκληματικότητας. Το σημαντικότερο στοιχείο, είναι ότι η έλλειψη αυτοσεβασμού και αυτοεκτίμησης σε κάποιες περιπτώσεις μετατρέπεται μοιραία σε έλλειψη σεβασμού προς τους άλλους. Η ηθική συγκρότηση, φθίνει ή ισοπεδώνεται, καταλήγοντας να έχει αρνητικές εξελίξεις. Μερίδα λαθρομεταναστών χάνουν το σεβασμό προς τους άλλους και πιο συγκεκριμένα δεν σέβονται την ηθική υπόσταση τρίτων ατόμων, την περιουσία

τους και σε πιο ακραίες περιπτώσεις δεν σέβονται ούτε τη σωματική ακεραιότητα ή τη ζωή των άλλων (Καρύδης, 1996). Συνδέεται προφανώς σε κάποιες περιπτώσεις η λαθρομετανάστευση με την εγκληματικότητα μέσω αυτής της διαδικασίας, χωρίς ουσιαστικά τα ίδια τα άτομα να φέρουν πλήρως την ευθύνη, αλλά φέρονται να είναι θύματα της κατάστασης την οποία βιώνουν.

Αναλυτικότερα, το γεγονός ότι, παρόλο που οι κοινωνίες των περισσότερων χωρών είναι πλέον πολυπολιτισμικές και οι άνθρωποι δεν συνυπάρχουν αρμονικά, οδηγεί σε ρήξεις και υπονομεύει την ανθρώπινη συνείδηση και υπόσταση τόσο των λαθρομεταναστών όσο και των γηγενών κατοίκων των χωρών, αφού ο κοινωνικός ιστός δηλητηριάζεται από ξενοφοβικές τάσεις, που πολλές φορές δημιουργούν ένα φαύλο κύκλο βίας και εγκληματικότητας. Αξίζει να σημειωθεί, ότι σήμερα γεννιούνται παιδιά λαθρομεταναστών που μεγαλώνουν και ανατρέφονται στη σκιά της παρανομίας, βιώνοντας την περιθωριοποίηση και τις άθλιες συνθήκες ζωής. Ελλοχεύει έτσι ο κίνδυνος, όταν αυτά τα παιδιά μεγαλώσουν να αντιδράσουν και να διεκδικήσουν όλα όσα η κοινωνία τους στέρησε, συμμετέχοντας σε εγκληματικές δραστηριότητες (Καρύδης, 1996).

Παράλληλα, υπάρχουν επιπρόσθετοι λόγοι που συσχετίζουν τη λαθρομετανάστευση με την εγκληματικότητα. Σύμφωνα με την οικονομική θεωρία, η συσχέτιση μεταξύ της λαθρομετανάστευσης και της εγκληματικότητας, μπορεί να προέρχεται από τις διαφορές στο κόστος ευκαιρίας για τη διάπραξη εγκλήματος, όπως αυτή βιώνεται από τους μετανάστες και γηγενείς (Becker, 1999). Δεδομένου ότι οι μετανάστες αντιμετωπίζουν μειωμένες οικονομικές ευκαιρίες στις χώρες υποδοχής, μπορεί να είναι πιο επιρρεπείς να συμμετάσχουν σε εγκληματικές δραστηριότητες από ότι είναι οι γηγενείς. Έπειτα, η μετανάστευση μπορεί να αυξήσει την προσφορά εργασίας σε συγκεκριμένες ομάδες απασχόλησης, έχοντας ως αποτέλεσμα τη μείωση των μισθών και των ευκαιριών για νόμιμη απασχόληση (Borjas, Grogger et al., 2010). Ακόμη, η ηλικιακή σύνθεση των μεταναστών, είναι γενικά πολύ νεότερη από εκείνη των ντόπιων και η συχνότητα της εγκληματικής δραστηριότητας μεταξύ νεότερων ατόμων είναι υψηλότερη από ότι εκείνων που είναι μεγαλύτερης ηλικίας (Freeman, 1999).

Λαμβάνοντας υπόψη, ότι μεγάλη μερίδα λαθρομεταναστών έχει ζήσει εμπόλεμες καταστάσεις και γι' αυτό εξάλλου κάποιοι εγκαταλείπουν τις χώρες τους, επικρατεί η

θεωρία ότι, οι άνθρωποι που κατάγονται από χώρες που έχουν πόλεμο είναι πιο επιρρεπείς στο να αντιδρούν βίαια σε δύσκολες περιπτώσεις ή περιπτώσεις σύγκρουσης. Ακόμη πιο επιρρεπείς, θεωρούνται οι λαθρομετανάστες που είχαν συμμετάσχει ενεργά ως στρατιώτες στις εμπόλεμες συρράξεις στις χώρες τους (Hiatt, 2007). Αφού έχουν εκτεθεί σε μεγάλο βαθμό στη βία του πολέμου, αλλοτριώνονται και ευκολότερα προχωρούν σε εγκληματικές πράξεις όταν βρεθούν σε δύσκολες στιγμές ή όταν θεωρούν ότι απειλούνται στη χώρα στην οποία έχουν μεταναστεύσει. Η άποψη αυτή, ενισχύεται και από την πιθανότητα οι πόλεμοι να έχουν προκαλέσει ψυχολογικά τραύματα στους ανθρώπους που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν παράνομα τη χώρα τους. Τα τραύματα αυτά, σε κάποιες περιπτώσεις επιδεινώνονται με τις συνθήκες της παράνομης μετανάστευσης και οδηγούν στην ύπαρξη εγκληματικότητας, παρόλο που υπάρχουν νέα δεδομένα.

Επιπρόσθετα, διαιωνίζονται και μεταφέρονται στις νέες χώρες υποδοχής κόντρες και διαφορές που επικρατούσαν στις χώρες προέλευσης και είχαν οδηγήσει σε συγκρούσεις και πολέμους. Συνεπώς, παρόλο που η χώρα αλλάζει, οι διαφορές μένουν, με αποτέλεσμα να γίνονται εγκληματικές ενέργειες μεταξύ των λαθρομεταναστών (Hiatt, 2007).

Μια άλλη αιτία που ίσως ωθεί τους λαθρομετανάστες στην παραβατικότητα και εγκληματικότητα, είναι η πεποίθηση ότι οι νόμοι της νέας χώρας στην οποία έχουν μεταναστεύσει, δεν χειρίζονται το ίδιο τους μετανάστες αλλά είναι πιο αυστηροί. Ως αντίδραση σε αυτή την αδικία των μηχανισμών του συστήματος, οι λαθρομετανάστες ίσως προβαίνουν σε εγκληματικές πράξεις παραβαίνοντας τους νόμους (Καρύδης, 1996).

Για τη σχέση μεταξύ της λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας, μέσα από την εμπειρική βιβλιογραφία εξάγονται ανάμεικτα αποτελέσματα, ενώ οι περισσότερες από τις δημοσιευμένες μελέτες αναλύουν τα δεδομένα των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής.

Ερευνώντας τρεις συνοριακές πόλεις της Αμερικής (Μαϊάμι, Ελ Πάσο, και το Σαν Ντιέγκο), ο Lee, Martinez, και Rosenfeld, (2001) βρήκαν ότι η μετανάστευση δεν αυξάνει τον αριθμό των ανθρωποκτονιών μεταξύ Λατίνων και Αφρό-Αμερικάνων.

Υποστηρίζουν παράλληλα, ότι στις διαδικασίες της λαθρομετανάστευσης εμπλέκονται άτομα που είναι λιγότερο επιρρεπείς στην εγκληματικότητα (Lee, Martinez et al., 2001).

Από την άλλη, η ανάλυση του Spenkuch, (2011) η οποία εστιάζει σε μια ομάδα περιοχών των ΗΠΑ και παρατηρώντας τις χρονιές 1980-2000, δείχνει ότι η αύξηση της μετανάστευσης οδηγεί στην αύξηση της εγκληματικότητας. Σύμφωνα με τον Spenkuch, αυτό γίνεται λόγω εγκλημάτων τα οποία προσφέρουν οικονομικά οφέλη στους μετανάστες που έχουν λίγες ευκαιρίες εργασίας (Spenkuch, 2013).

Η σύνδεση της εγκληματικότητας με τη λαθρομετανάστευση, γίνεται πολλές φορές και από πολιτικά πρόσωπα. Τον Μάιο του 2006, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους, δήλωσε ότι, η παράνομη μετανάστευση ασκεί πιέσεις στα δημόσια σχολεία και νοσοκομεία, «κλέβει» από τους τοπικούς προϋπολογισμούς και εισάγει το έγκλημα στις κοινότητες (Fry, 2006). Επίσης, διάφορες πολιτικές παρατάξεις στις ΗΠΑ, κατέστησαν ξεκάθαρο, ότι το πρόβλημα δεν είναι μόνο τα εκατομμύρια των παράνομων αλλοδαπών που εισέρχονται στην Αμερική, αλλά και τα παράνομα ναρκωτικά που μεταφέρουν μαζί τους (Fry, 2006). Η ποσότητα της κοκαΐνης, ηρωΐνης, αμφεταμίνης, και μαριχουάνας που μεταφέρεται στις ΗΠΑ κατά μήκος των μεξικανικών συνόρων, είναι περισσότερη από οποιαδήποτε άλλη χώρα (Fry, 2006).

Η πεποίθηση ότι η λαθρομετανάστευση οδηγεί σε αυξημένη εγκληματικότητα, δεν είναι μόνο Αμερικανικό φαινόμενο. Παρόμοιες τάσεις επικρατούν και σε Ευρωπαϊκό καθώς και διεθνές επίπεδο (Fry, 2006). Από τη στιγμή που οι Ευρωπαϊκές χώρες μείωσαν την αποδοχή εργατικού δυναμικού από χώρες εκτός των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο μόνος τρόπος οι περισσότεροι υπήκοοι τρίτων χωρών να εγκατασταθούν στην Ευρώπη είναι η παράνομη είσοδος τους με οποιοδήποτε τρόπο (Waddington, Stenson et al., 2004).

Μετά τη δεκαετία του 1990 και το άνοιγμα των συνόρων, ολοένα και περισσότεροι νεαροί άνδρες καταφθάνουν στην Ευρώπη ως παράνομοι μετανάστες. (Waddington, Stenson et al., 2004). Σύμφωνα με έρευνα που έγινε στην Ελβετία, διαπιστώθηκε ότι εντός ενός έτους μετά την άφιξή τους στη χώρα, περίπου το 30% των αιτητών ασύλου σχετίζονται με αδικήματα και κυρίως εμπλέκονται σε υποθέσεις σχετικές με ναρκωτικά (Waddington, Stenson et al., 2004).

Τα προβλήματα που προκύπτουν από αυτή τη σε μεγάλο βαθμό ανεξέλεγκτη λαθρομετανάστευση, επιδεινώνονται από τη δυσκολία των χωρών να απελάσουν πολίτες από πολλές χώρες για διάφορους λόγους και ιδιαίτερα επειδή οι χώρες προέλευσης των λαθρομεταναστών δεν συνεργάζονται για τον επαναπατρισμό των υπηκόων τους (Waddington, Stenson et al., 2004).

Οι ερευνητές Bianchi, Buonanno, και Pinotti, (2008) χρησιμοποίησαν διοικητικά δεδομένα από την αστυνομία για να εξετάσουν εμπειρικά τη σχέση μεταξύ εγκληματικότητας και λαθρομετανάστευσης σε όλες τις Ιταλικές επαρχίες, από το 1990 έως το 2003. Η έρευνά τους έδειξε θετική συσχέτιση μεταξύ του μεγέθους ενός μεταναστευτικού πληθυσμού και της συχνότητας των εγκλημάτων ιδιοκτησίας αλλά και του συνολικού ποσοστού της εγκληματικότητας (Bianchi, Buonanno et al., 2008).

Το θέμα της μετανάστευσης στη δυτική Ευρώπη, έχει γίνει όλο και περισσότερο πολιτικοποιημένο κατά την τελευταία δεκαετία. Οι προσπάθειες για τον περιορισμό της μετανάστευσης, που έχουν οδηγήσει στην έννοια της «Ευρώπης-φρούριο», οδήγησε πολλές χώρες της δυτικής Ευρώπης να θεσπίσουν νόμους για να περιορίσουν τη μετανάστευση (Bade, 2004). Ακόμη, πολλές από αυτές τις χώρες, έχουν ονομαστεί επίσημα ως χώρες μη-μετανάστευσης, λέγοντας ουσιαστικά ότι δεν θα είναι πλέον ευπρόσδεκτοι οι μετανάστες στις χώρες τους (Bade, 2004).

Με την αύξηση της μετανάστευσης κατά τα τέλη του 1980 και στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και με την κατάργηση των εσωτερικών συνόρων, η απομόνωση μιας «Ευρώπης-φρούριο» από ανεπιθύμητους μετανάστες, κορυφώθηκε μετά από το τέλος του ψυχρού πολέμου και με την απειλή της μαζικής μετανάστευσης από τις πρώην κομμουνιστικές χώρες (Bade, 2004). Αυτό το κλίμα του περιορισμού της μετανάστευσης, έχει οδηγήσει σε αύξηση των παράνομων εργαζομένων. Αυτή η απρόβλεπτη συνέπεια, ήταν και ο κύριος λόγος που το θέμα της λαθρομετανάστευσης έγινε ένα από τα κορυφαία πολιτικά ζητήματα στη Βρετανία (Bade, 2004).

Όταν οι λαθρομετανάστες θεωρούνται ότι συμβάλλουν στην ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας υποδοχής, τότε είναι γενικά ανεκτοί, αλλά όταν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση ή στάσιμη κατάσταση, η ανοχή αυτή εξατμίζεται (Appleyard, 2001). Οι

κυβερνήσεις συνήθως, ασκούν πίεση στους παράνομους μετανάστες να εγκαταλείψουν τις χώρες τους. Προωθείται ουσιαστικά η αντίληψη ότι οι παράνομοι μετανάστες προκαλούν πολλές αρνητικές επιπτώσεις, όπως διάφορα εγκλήματα υπονομεύοντας την κυρίαρχη κουλτούρα (Bade, 2004).

2.2 Λαθρομετανάστευση και Εγκληματικότητα σε Κοινοτικό Επίπεδο

Μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας που εξετάζει τη σχέση μεταξύ της μετανάστευσης και της εγκληματικότητας, έχει διεξαχθεί σε κοινοτικό επίπεδο. Οι Matthew T Lee και Ramiro Martinez, μελέτησαν τις επιπτώσεις της μετανάστευσης στο επίπεδο της κοινότητας όσον αφορά τις ανθρωποκτονίες. Στην ανάλυσή τους διαπίστωσαν ότι οι επιπτώσεις της μετανάστευσης στην εγκληματικότητα ποικίλει ανάλογα με την εθνική προέλευση των μεταναστών (Lee, Martinez et al., 2001).

Από την άλλη, ο Sampson (2006) εξηγεί ότι, όσο οι λαθρομετανάστες ενσωματώνονται σε μια χώρα, οι πιθανότητες εμπλοκής τους σε εγκληματικές δραστηριότητες είναι μεγαλύτερες. Πιο συγκεκριμένα, τόνισε ότι χαμηλότερα επίπεδα ενσωμάτωσης μπορεί να οδηγήσουν σε ένα υψηλότερο επίπεδο κοινωνικού ελέγχου (Sampson, 2006).

Εκτός από τη θεωρία του κοινωνικού ελέγχου, διάφορες άλλες εγκληματολογικές θεωρίες έχουν χρησιμοποιηθεί για να υπάρξει κάποια εξήγηση όσον αφορά τη σχέση μεταξύ λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας.

Η θεωρία της κοινωνικής αποδιοργάνωσης, είναι ίσως η πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη θεωρία όσον αφορά τη μελέτη της σχέσης μεταξύ λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας (Stowell and Martinez, 2007). Η θεωρία αυτή, αναφέρεται στα συγκεκριμένα δομικά χαρακτηριστικά της γειτονιάς και όχι εκείνα του ατόμου τα οποία επιτρέπουν στους μετανάστες να είναι επιρρεπείς στην εγκληματικότητα. Μέσω της λαθρομετανάστευσης, μπορεί αυτά τα δομικά χαρακτηριστικά να τροποποιηθούν, κάνοντας τις κοινότητες να είναι επιρρεπής στο έγκλημα.

Επίσης, η θεωρία της ευκαιριακής δομής, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αναλύσει τη σύνδεση της μετανάστευσης με το έγκλημα. Η θεωρία αυτή, προτείνει ότι,

μειονεκτούσες ομάδες όπως οι μετανάστες, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν λιγότερες ευκαιρίες για να επιτευχθεί η οικονομική ευημερία. Αυτές οι ομάδες λοιπόν, μπορεί στη συνέχεια να στραφούν σε παράνομα μέσα, προκειμένου να επιτύχουν την οικονομική ευημερία, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν μορφές εγκληματικότητας όπως βία, εγκλήματα κατά προσώπων, περιουσίας ή άλλους τύπους εγκλημάτων (Tonry, 1995).

2.3 Λαθρομετανάστευση και Εγκληματικότητα σε

Ατομικό Επίπεδο

Αρκετές έρευνες, έχουν επικεντρωθεί σε μεμονωμένους παράγοντες και το ρόλο που παίζουν αυτοί στον καθορισμό της σχέσης μεταξύ της μετανάστευσης και της εγκληματικότητας σε ατομικό επίπεδο.

Οι Katz et al., (2010), επικεντρώθηκαν στη σχέση μεταξύ των μεταναστών και της χρήσης ναρκωτικών και συγκεκριμένα μελέτησαν τη σχέση μεταξύ των παράνομων μεταναστών και της εγκληματικότητας, εξετάζοντας τα μοτίβα χρήσης ναρκωτικών. Στα αποτελέσματά τους, φάνηκε ότι οι παράνομοι μετανάστες έκαναν περισσότερο χρήση κοκαΐνης και λιγότερο χρήση μαριχουάνας και μεταμφεταμίνων (Katz, Fox et al., 2010).

Επίσης, οι Hagan και Palloni (1998), ανέλυσαν στοιχεία για να εξετάσουν τη σχέση μεταξύ της παράνομης μετανάστευσης και της εγκληματικότητας. Οι συγγραφείς, ανέφεραν ότι οι μετανάστες τείνουν να είναι νεαροί άνδρες, οι οποίοι έχουν περισσότερες πιθανότητες να εμπλακούν σε εγκληματικότητα λόγω των εγγενών χαρακτηριστικών τους (π.χ. το φύλο και ηλικιακή ομάδα), (Hagan and Palloni, 1998).

Κεφάλαιο 3

Μεθοδολογία Έρευνας

Μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης, περιγραφικής στατιστικής και ανάλυσης, καθώς και επεξεργασίας ποσοτικών δεδομένων, καταβλήθηκε προσπάθεια να σκιαγραφηθεί η εικόνα της λαθρομετανάστευσης και η σχέση της με το έγκλημα σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Εκτός από την εκτενή μελέτη βιβλιογραφίας, η διπλωματική βασίζεται και στην προσωπική εμπειρία του φοιτητή στο θέμα, λόγω της πολύχρονης επαγγελματικής του ενασχόλησης στο τμήμα Πάταξης Λαθρομετανάστευσης της Αστυνομίας Κύπρου.

3.1 Στοιχεία που Καθιστούν Δύσκολη τη Μελέτη του Φαινομένου Λαθρομετανάστευσης και τη Σχέση του με την Εγκληματικότητα

Δεδομένου να διερευνηθεί το ζήτημα κατά πόσο οι λαθρομετανάστες συμβάλλουν στην αύξηση της εγκληματικότητας τόσο στα πλαίσια της Κυπριακής Δημοκρατίας, όσο και στις υπόλοιπες χώρες, χρησιμοποιούνται επίσημα στατιστικά στοιχεία, με σκοπό να αναχθούν συμπεράσματα. Προκύπτει έτσι εύλογα το ερώτημα, κατά πόσο η στατιστική μελέτη του εγκληματικού φαινομένου από πλευράς λαθρομεταναστών είναι άρτια και έχει τη δυνατότητα να αναδείξει την πραγματική εικόνα του φαινομένου; Στο σημείο αυτό, θα αναλυθούν οι παράπλευρες παράμετροι που καθιστούν δύσκολη την ανάδειξη μιας ξεκάθαρης εικόνας για το κατά πόσο οι λαθρομετανάστες επηρεάζουν ή όχι την εγκληματικότητα.

Καταρχάς, η πρώτη δυσκολία είναι ότι δεν υπάρχει πουθενά καταγεγραμμένος ο πραγματικός αριθμός των λαθρομεταναστών. Δεδομένου ότι οι λαθρομετανάστες εισέρχονται σε μια χώρα παράνομα, χωρίς τα απαραίτητα νομικά έγγραφα και όχι από

τις νόμιμες εισόδους, δεν είναι δυνατή η ακριβής καταγραφή του αριθμού τους. Στοιχεία, υπάρχουν μόνο για όσους στην πορεία έχουν κάνει αίτηση για άσυλο, ή για όσους έχουν βρεθεί από τις αρχές και έχουν συλληφθεί είτε για παράνομη είσοδο ή για παράβαση άλλων νόμων. Συνεπώς, η μη ύπαρξη ακριβών στοιχείων και αριθμών των λαθρομεταναστών, δυσχεραίνει την ανάλυση και μελέτη της σχέσης λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας.

Ένα άλλο στοιχείο που καθιστά δύσκολη την ακριβή συσχέτιση λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας και πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη, είναι η διάθεση του γηγενούς κυρίως πληθυσμού να καταγγέλλει στην Αστυνομία με πιο μεγάλη ευκολία και με λιγότερες σκέψεις και δισταγμούς ένα έγκλημα που έχει διαπραχθεί από αλλοδαπό παρά από ομοεθνή τους (Καρύδης, 1996).

Πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη, ότι η Αστυνομία φαίνεται να διενεργεί πιο εντατικούς και ενδελεχείς ελέγχους σε μετανάστες παρά σε ντόπιους. Ως αποτέλεσμα, οι συνεχείς έρευνες οδηγούν στην αποκάλυψη όλο και περισσότερων εγκλημάτων από πλευράς μεταναστών (Καρύδης, 1996). Είναι φανερό ότι, όσο πιο έντονη ή οργανωμένη είναι η αστυνόμευση, τόσο πιο πολλά εγκλήματα φανερώνονται. Είναι πρόδηλο, ότι κατά κάποιο τρόπο, οι λαθρομετανάστες στοχοποιούνται σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κοινωνικές ομάδες και γι' αυτό ανακαλύπτεται περισσότερη εγκληματική δράση από μέρους τους. Με βάση αυτό το στοιχείο, είναι δύσκολο κανείς να καταλήξει σε ακριβές συμπέρασμα κατά πόσο και σε ποιο βαθμό οι λαθρομετανάστες αυξάνουν την εγκληματικότητα της χώρας, αφού δε γίνεται ισάξιος έλεγχος και σε τόσο έντονη συχνότητα στις υπόλοιπες κοινωνικές ομάδες της χώρας. Συνεπώς, στρεβλώνεται ως ένα βαθμό η κοινωνική πραγματικότητα του εγκλήματος.

Όπως έχει αναφερθεί αρχικά, το μέσο καταγραφής των επιπτώσεων της λαθρομετανάστευσης στο έγκλημα, είναι τα στατιστικά στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά, κυρίως αφορούν εγκλήματα που καταγγέλλθηκαν στην αστυνομία, καθώς και άτομα που έχουν συλληφθεί για παράνομες και εγκληματικές ενέργειες. Όλα αυτά τα στοιχεία, καταγράφονται από τις αρμόδιες αρχές. Η αξιοπιστία τους όμως, με σκοπό την ανάδειξη σωστών συμπερασμάτων, κλονίζεται από τέσσερις βασικούς πυλώνες. Αρχικά, στα στατιστικά αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται όλα τα εγκλήματα για το λόγο ότι δεν καταγγέλλονται στην Αστυνομία όλα ανελλιπώς τα εγκλήματα που διαπράττονται.

Δεύτερον, δεν λύνονται όλα τα εγκλήματα και τρίτον δεν συλλαμβάνονται όλοι όσοι καταγγέλλονται για παράβαση νόμων. Τέλος, δεν καταδικάζονται απαραίτητα όλοι όσοι συλλαμβάνονται για εγκλήματα (Πανούση, 1991). Όλα τα πιο πάνω καταδεικνύουν τη δυσκολία εξαγωγής καιρίων και άρτιων συμπερασμάτων, για το αν οι λαθρομετανάστες συμβάλλουν ή όχι στην αύξηση της εγκληματικότητας με βάση το πιο ασφαλές φαινομενικά μέσο, τα επίσημα στατιστικά στοιχεία.

Έχοντας σκοπό την αποφυγή της μονομερούς οπτικής του θέματος και ταυτόχρονα έχοντας σκοπό τη σφαιρική ανάλυσή του, είναι απαραίτητο να γίνει αναφορά όχι μόνο στα εγκλήματα που διαπράττουν οι λαθρομετανάστες, αλλά και στα εγκλήματα που διαπράττονται εις βάρος των λαθρομεταναστών. Σε αντίθεση με την προθυμία των πολιτών της χώρας να καταγγέλλουν με ευκολία εγκλήματα που διέπραξαν λαθρομετανάστες, οι ίδιοι οι λαθρομετανάστες, παρουσιάζονται να είναι πολύ διστακτικοί στο να καταγγείλουν στις αρμόδιες αρχές, εγκλήματα που διαπράχθηκαν εις βάρος τους. Πρωταρχικός λόγος είναι, ότι οι ίδιοι εκ των πραγμάτων, βρίσκονται σε μια παράνομη κατάσταση, αφού δεν ακολούθησαν τις επίσημες και νόμιμες διαδικασίες για να εισέλθουν στη χώρα. Καταγγέλλοντας οποιοδήποτε έγκλημα εις βάρος τους, αυτόματα αποκαλύπτεται η ταυτότητα και η ιδιότητα τους ως λαθρομετανάστες, με αποτέλεσμα να έχουν και οι ίδιοι ποινικές συνέπειες. Εκτός από το φόβο της αποκάλυψης του παράνομου καθεστώτος παραμονής τους, επικρατεί και ο φόβος πιθανής απέλασής τους, καθώς επίσης και η πεποίθηση ότι σε οποιοσδήποτε ενέργειες και αν προβούν καταγγέλλοντας ένα αδίκημα εις βάρος τους δεν θα πάρουν τη δικαιοσύνη που αρμόζει, επειδή είναι παράνομοι και ο λόγος τους ίσως δεν έχει τόση βαρύτητα και απήχηση στις αρμόδιες αρχές. Το κομμάτι έτσι των εγκλημάτων απέναντι στους λαθρομετανάστες παραμερίζεται, δεν εξετάζεται και δεν λαμβάνεται υπόψη, ενώ τα εγκλήματα από τους λαθρομετανάστες βρίσκονται στο στόχαστρο (Καρύδης, 1996).

Κεφάλαιο 4

Λαθρομετανάστευση και Εγκληματικότητα στην Κύπρο

Το πρόβλημα της λαθρομετανάστευσης και της συσχέτισης του φαινομένου αυτού με την εγκληματικότητα, ταλανίζει έντονα και την Κύπρο. Η κοινωνία διχάζεται ως προς την άποψη αν οι λαθρομετανάστες συμβάλλουν στην αύξηση της εγκληματικότητας ή όχι. Πολλοί, πιστεύουν ότι η αύξηση του αριθμού των λαθρομεταναστών είναι ευθέως ανάλογη της αύξησης της εγκληματικότητας. Μεγάλη μερίδα Κυπρίων πολιτών, ρίχνει την ευθύνη κυρίως στους λαθρομετανάστες, θεωρώντας τους πολλές φορές ως αποδιοπομπαίους τράγους της κοινωνίας, βασισμένοι κυρίως σε ξενοφοβικές και ρατσιστικές προκαταλήψεις και όχι σε βάσιμα και απτά στοιχεία.

Παράλληλα, μια άλλη μερίδα Κυπρίων, δεν συμμερίζεται την άποψη αυτή. Αντιθέτως, θεωρούν ότι οι μετανάστες, επειδή εκ των πραγμάτων είναι παράνομοι λόγω της μη νόμιμης εισόδου τους στη χώρα, είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί και διστακτικοί στο να εκτεθούν και να παρουσιαστούν ενώπιον των αρχών, προδίδοντας την παράνομη ταυτότητά τους. Αρκετοί, συμπονούν τους λαθρομετανάστες, κατανοώντας ότι η παράνομη αυτή ενέργειά τους ήταν η μόνη επιλογή για να βγουν από την αδιέξοδη κατάσταση την οποία βιώνουν και ότι δεν απολαμβάνουν την παράνομη ιδιότητά τους. Συνειδητοποιούν ταυτόχρονα, ότι η απόφαση τους για μετανάστευση, συνεπάγεται με κίνδυνο της ζωής τους, στοιχείο που επιβεβαιώνεται από τα πιο πρόσφατα τραγικά γεγονότα στη Λαμπεδούσα. Με βάση όλα αυτά, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι λαθρομετανάστες έχουν ρισκάρει πολλά, ακόμα και την ίδια τους τη ζωή και γι' αυτό δεν προβαίνουν σε εγκληματικές ενέργειες.

Οι απόψεις αυτές, θα συνεχίσουν να επικρατούν και να διαιωνίζονται, αφού δεν υπάρχουν αρκετά επίσημα στοιχεία που να παρουσιάζουν ξεκάθαρη εικόνα και να αποδεικνύουν εάν οι λαθρομετανάστες έχουν συμβάλει στην αύξηση της εγκληματικότητας στην Κύπρο ή όχι. Μεγάλη αδυναμία του κράτους και πιο

συγκεκριμένα της Αστυνομίας Κύπρου, είναι ότι δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα στοιχεία σχετικά με τον αριθμό, το φύλο, την ηλικία καθώς και άλλων χρήσιμων στοιχείων, που να αφορούν τους λαθρομετανάστες που έχουν εμπλακεί σε οποιασδήποτε μορφή εγκληματικότητας. Συνεπώς, λόγω της έλλειψης συγκεκριμένων στοιχείων, δεν μπορεί να υπάρχει ξεκάθαρη απάντηση στο ερώτημα που πραγματεύεται και η παρούσα διπλωματική, κατά πόσο δηλαδή και σε ποιο βαθμό η λαθρομετανάστευση επηρεάζει την εγκληματικότητα στην Κύπρο.

4.1 Η Κύπρος ως Ελκυστικός Προορισμός για Λαθρομετανάστες

Στην Κύπρο, το πρόβλημα της λαθρομετανάστευσης, άρχισε να παρουσιάζεται κατά το έτος 1995 και μέχρι το έτος 2001, βρισκόταν σε χαμηλά επίπεδα. Τα τελευταία όμως χρόνια και ειδικότερα μετά τη διάνοιξη των οδοφραγμάτων το 2003, το φαινόμενο της ροής παράνομων μεταναστών έχει διογκωθεί. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι λόγοι που η Κύπρος, αν και μικρή σε έκταση και πληθυσμό, έχει αυξημένα ποσοστά λαθρομεταναστών και αποτελεί γι' αυτούς ελκυστικό προορισμό.

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου έχει ζωτική σημασία. Η στρατηγική της θέση στο βορειοανατολικό άκρο της ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου και στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, της Ευρώπης, της Αφρικής και της Ασίας, προσελκύει λαθρομετανάστες από διάφορες γειτονικές χώρες, όπως τη Συρία, τον Λίβανο την Αίγυπτο κλπ.

Παράλληλα, το γεγονός ότι η Κύπρος βρίσκεται πολύ κοντά στις μεγάλες εμπορικές αρτηρίες που ενώνουν την Ευρώπη με τη Μέση Ανατολή, τη Ρωσία, την Κεντρική Ασία και την Άπω Ανατολή, συμβάλλει καταλυτικά στην επιλογή της ως προορισμό λαθρομεταναστών. Δεδομένων αυτών των στοιχείων και κυρίως εξαιτίας της γεωγραφικής θέσης της Κύπρου, η άφιξη λαθρομεταναστών συντελείται εύκολα.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που φαίνονται στον Πίνακα 1, κατά το έτος 2012, από το σύνολο των 7,840 παράνομων αλλοδαπών, οι 1,265 μετανάστες πέτυχαν λαθραία είσοδο στην Κύπρο μέσω των κατεχόμενων, σε αντίθεση με 19 λαθρομετανάστες που πέτυχαν είσοδο από τις περιοχές όπου η Κυπριακή Δημοκρατία ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο (Αστυνομία Κύπρου, 2015).

Περαιτέρω, στον Πίνακα 1, φαίνεται ότι, κατά το έτος 2013, από το σύνολο των 7,106 παράνομων αλλοδαπών στην Κύπρο, ο αριθμός των λαθρομεταναστών που εισήλθαν μέσω των κατεχόμενων, ανήλθε στους 1,043, παρουσιάζοντας έτσι αύξηση, σε αντίθεση με το έτος 2014, όπου αυτός ο αριθμός μειώθηκε στους 970, ενώ το σύνολο των παράνομων αλλοδαπών ανήλθε στις 5,018. Ο αριθμός των λαθρομεταναστών που εισήλθε στην Κύπρο από τις περιοχές που ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο η Κυπριακή Δημοκρατία ήταν 4 για το έτος 2013 και 4 για το έτος 2014 (Αστυνομία Κύπρου, 2015).

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΙΣΟΔΟΣ				
ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ	ΑΠΟ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
2012	6,556	1,265	19	7,840
2013	6,059	1,043	4	7,106
2014	4,044	970	4	5,018

Πίνακας 1. Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης - Παράνομη Παραμονή/Παράνομη Είσοδος

Παρόλο που σύμφωνα με τα στοιχεία του πιο πάνω πίνακα, παρατηρείται μείωση στον αριθμό λαθρομεταναστών που εισέρχονται από τα κατεχόμενα προς τις ελεύθερες περιοχές, εντούτοις, ο αριθμός τους εξακολουθεί να διατηρείται σε αρκετά ψηλά επίπεδα τα τελευταία χρόνια.

Σύμφωνα με πληροφορίες του Γραφείου Πάταξης Λαθρομετανάστευσης της Αστυνομίας Κύπρου, υπήρξαν περιπτώσεις, που ενώ ο τελικός προορισμός των λαθρομεταναστών ήταν άλλος, τα μέλη των κυκλωμάτων που διευθετούσαν τη μεταφορά, εγκατέλειπαν τους λαθρομετανάστες είτε στη θάλασσα, είτε στα παράλια της κατεχόμενης Κύπρου. Τέτοια φαινόμενα εκμετάλλευσης και αισχροκέρδειας είναι πολύ συχνά. Οι λαθρομετανάστες πληρώνουν μεγάλα ποσά για να μεταφερθούν στην Ιταλία, την Ισπανία ή σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες σε κοντινή απόσταση από την Κύπρο, αλλά τα κυκλώματα τους ξεγελούν και τους εγκαταλείπουν στην Κύπρο. Ως αποτέλεσμα, κύματα λαθρομεταναστών καταλήγουν στην Κύπρο χωρίς να είναι ο τελικός προορισμός τους.

Αναμφίβολα, η διάνοιξη των οδοφραγμάτων το 2003, σήμανε νέα εποχή στο θέμα της λαθρομετανάστευσης στην Κύπρο. Η πλειονότητα των λαθρομεταναστών, διοχετεύεται από τα μη εγκεκριμένα σημεία εισόδου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αρκετά σημεία στην πράσινη γραμμή δεν φρουρούνται, ούτε επιτηρούνται επαρκώς, με αποτέλεσμα να είναι η πιο διαδεδομένη δίοδος λαθρομεταναστών. Τις πλείστες φορές, μέλη των κυκλωμάτων μεταφέρουν τους μετανάστες στο παράνομο αεροδρόμιο ή στα παράνομα λιμάνια των κατεχομένων για να μεταβούν στις ελεύθερες περιοχές.

Η ευκολία στις διαδικασίες υποβολής αίτησης ασύλου που χαρακτηρίζει την Κύπρο, αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό παράγοντα που συμβάλλει στην απόφαση των ατόμων να μεταναστεύσουν παράνομα στην Κύπρο. Πολλοί, εκμεταλλεύονται το στοιχείο αυτό, με αποτέλεσμα να κάνουν κατάχρηση του δικαιώματος ασύλου.

Σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης (1951), αιτητής ασύλου, είναι το άτομο που δηλώνει στα σημεία εισόδου ή σε οποιοδήποτε σημείο της χώρας, ότι ζητά άσυλο και να μην απελαθεί, γιατί φοβάται ότι στη χώρα του θα διωχθεί, εξαιτίας της φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή των πολιτικών του πεποιθήσεων. Ζητά προστασία από το κράτος στο οποίο έχει εισέλθει συνήθως χωρίς νόμιμα έγγραφα και δεν μπορεί να απομακρυνθεί μέχρι την οριστική κρίση του αιτήματός του, εφόσον προστατεύεται από τη σύμβαση της Γενεύης². Αντίθετα, πρόσφυγας είναι το άτομο στο οποίο έχει ήδη χορηγηθεί προστασία πριν εισέλθει στη χώρα. Σε κάποιες περιπτώσεις, ο αιτητής ασύλου μπορεί να μετονομαστεί σε πρόσφυγα αν και εφόσον πληροί τα κριτήρια.

Ο οργανισμός UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) που ιδρύθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1950, έχει την αρμοδιότητα να εξασφαλίζει την προστασία των αιτητών ασύλου, καθώς και των προσφύγων και να επιβεβαιώνει αυτά, καθώς το κράτος τους παρέχει στέγη, φαγητό, νερό και φάρμακα. Καταλήγοντας, σε αρκετές περιπτώσεις, οι νόμοι του κράτους και η μεταναστευτική πολιτική της χώρας αναιρούνται και έρχονται σε αντιπαράθεση με τους διεθνείς νόμους περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, προσφύγων και αιτητών ασύλου.

---

² Σύμβαση της Γενεύης 1951(N.Δ.3989/1959 - ΦΕΚ Α'- 201/26-9-1959), όπως τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης 1967 (Α.Ν.389/1968 - ΦΕΚ Α'125/4-6-1968)

Η Υπηρεσία Ασύλου, ιδρύθηκε στην Κύπρο το 2012, με βάση την τροποποίηση του περί Προσφύγων Νόμου του 2000, ημερομηνίας 6 Φεβρουαρίου 2004, προκειμένου να αντικαταστήσει την Αρχή Προσφύγων και έχει την ευθύνη εξέτασης σε πρώτο βαθμό των αιτήσεων για παροχή διεθνούς προστασίας στην Κυπριακή Δημοκρατία (Ιστοσελίδα Υπουργείου Εσωτερικών). Με βάση τη νομοθεσία, το άτομο που έχει εισέλθει στην Κυπριακή Δημοκρατία παράνομα, δεν διώκεται ποινικά ούτε τιμωρείται από την αστυνομία από τη στιγμή που παρουσιάστηκε στις υπεύθυνες αρχές και ζήτησε άσυλο.

Επιπρόσθετα, οι ευκαιρίες παράνομης εργοδότησης που παρουσιάζονται στην Κύπρο, ωθούν τα άτομα να έρθουν λαθραία στο νησί για μια ευκαιρία επαγγελματικής απασχόλησης. Συχνότερα, οι λαθρομετανάστες αποτελούν φτηνό εργατικό δυναμικό, που απορροφάται σε τομείς όπως οι οικοδομές, γεωργία και κτηνοτροφία. Δεδομένου ότι οι άνθρωποι αυτοί προέρχονται από φτωχά υπόβαθρα, χωρίς οικονομικούς πόρους και ευκαιρίες εργοδότησης, η Κύπρος θεωρείται ως ο ιδανικός προορισμός. Το γεγονός παράλληλα, ότι οι Κύπριοι υπήκοοι δεν δείχνουν αυξημένο ενδιαφέρον για τέτοιου είδους χειρωνακτικές εργασίες, αφήνει τις πόρτες ανοικτές για τους λαθρομετανάστες (Αστυνομία Κύπρου, 2015). Παράλληλα, πολλοί εργοδότες παρανομούν, απασχολώντας παράνομους αλλοδαπούς, προτιμώντας να τους πληρώνουν αμυδρά συγκριτικά με νόμιμους εργαζομένους. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Αστυνομίας Κύπρου, για την περίοδο 2009-2014 οι υποθέσεις παράνομης εργοδότησης στην Κύπρο κυμαίνονταν γύρω στις 1,100 το χρόνο. Λόγω της πρόσφατης οικονομικής κρίσης, η εύρεση εργασίας δεν είναι πλέον θέλγητρο για τους παράνομους μετανάστες, αφού η κρίση και τα επακόλουθά της αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα. Πλέον, τα οικονομικά δεδομένα έχουν αλλάξει. Αφενός, δεν υπάρχουν πολλές θέσεις εργασίας και αφετέρου, οι Κύπριοι που ταλανίζονται από την ανεργία δεν διστάζουν να ασχοληθούν σε χειρωνακτικές εργασίες προκειμένου να έχουν ένα εισόδημα.

Αναμφισβήτητα, η καλή ποιότητα ζωής, σε συνδυασμό με το ψηλό βιοτικό επίπεδο και τη ραγδαία οικονομική ανάπτυξη που μέχρι πρότινος επικρατούσε στην Κύπρο, δελέαζε τους λαθρομετανάστες, που κατέφθαναν στην Κύπρο χωρίς τα απαραίτητα νόμιμα έγγραφα, αναζητώντας ένα καλύτερο μέλλον με ικανοποιητικές οικονομικές απολαβές. Δεν αποτελούσε εξαίρεση, εφόσον οι λαθρομετανάστες καταστάλαζαν στη χώρα, να

καλούν την οικογένειά τους ή άλλους ομοεθνείς να διέλθουν και αυτοί στην Κύπρο παράνομα.

Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε συνδυασμό με το δημοκρατικό πολίτευμα και τις δημοκρατικές συνθήκες που επικρατούν στην Κύπρο, δεν παύουν να αποτελούν βασικό λόγο που η Κύπρος αποτελεί ελκυστικό προορισμό λαθρομεταναστών.

Σύμφωνα με πληροφορίες και στοιχεία του Γραφείου Πάταξης Λαθρομετανάστευσης της Αστυνομίας, τα οποία λήφθηκαν από συνεντεύξεις που διεξάγονται στους συλληφθέντες παράνομους αλλοδαπούς που κατάγονται κυρίως από τρίτες χώρες, οι πολίτες αυτοί δεν απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους στις χώρες καταγωγής τους, καθώς κάποιων οι ζωές τίθενται παράλληλα σε κίνδυνο και είναι υπό συνεχή απειλή. Πολλοί, διώκονται εξαιτίας των πεποιθήσεων, της θρησκείας και της εθνικότητάς τους. Στην Κύπρο, όλα αυτά ανατρέπονται, διότι το δημοκρατικό πολίτευμα επιτρέπει την πολυφωνία και την πολυμορφία, ενώ τα ανθρώπινα δικαιώματα τυγχάνουν σεβασμού και είναι νομικά κατοχυρωμένα. Έπειτα, άτομα που ανήκουν σε χώρες που ταλαιπωρούνται από ένοπλες συρράξεις και συνεχιζόμενους πολέμους, επιχειρούν να γλιτώσουν και αναγκάζονται να μεταναστεύσουν παράνομα σε κοντινά μέρη όπου τα διέπει η δημοκρατία.

Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι η Κύπρος, από το 2004 έχει ενταχθεί στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό το στοιχείο, συνεπάγεται με πιο έντονη επιθυμία παράνομων μεταναστών να εισέλθουν στην Κύπρο, ευελπιστώντας στη δυνατότητά τους να μετακινηθούν από την Κύπρο σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες της επιλογής τους. Αρκετοί, καταφτάνουν στην Κύπρο παράνομα κυρίως μέσω των κατεχομένων περιοχών, προερχόμενοι από την Τουρκία γιατί είναι ο πιο εύκολος και ο πιο κοντινός προορισμός από τις χώρες τους και στη συνέχεια κάνουν αίτηση για άσυλο με την ελπίδα ότι θα μπορούν ελεύθερα να πάνε σε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα.

Τέλος, ένα σύνηθες φαινόμενο και παράλληλα στοιχείο προσέλκυσης μεταναστών στην Κύπρο είναι η άφιξη τους υπό το καθεστώς των φοιτητών. Δεδομένου ότι στην Κύπρο προσφέρεται ποικιλία επιλογών φοίτησης σε Κολλέγια ή Πανεπιστήμια σε χαμηλές τιμές και υψηλό επίπεδο, καθώς έχουν αναπτυχθεί συνεργασίες με ακαδημαϊκά

ιδρύματα του εξωτερικού, πολλοί αλλοδαποί εισέρχονται νόμιμα στην εδαφική επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας με την ιδιότητα του φοιτητή. Στην πορεία όμως είτε παραμένουν παράνομα κατά παράβαση των όρων της άδειας παραμονής τους ή υποβάλλουν αίτηση για να καταστούν πολιτικοί πρόσφυγες, παρατείνοντας έτσι την παραμονή τους στην Κυπριακή Δημοκρατία με κύριο σκοπό την απασχόλησή τους σε διάφορους τομείς εργασίας. Αναμφισβήτητα, διάφορα κολλέγια, στοχεύοντας να αυξήσουν τα έσοδά τους, εγγράφουν ή αποδέχονται πολύ εύκολα αιτήσεις για εγγραφή όσο το δυνατό περισσότερων ούτω καλούμενων φοιτητών, οι οποίοι αφού εισέλθουν στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας εγκαταλείπουν τα κολλέγια και παραμένουν παράνομα.

4.2 Τρόποι και Δρομολόγια Μεταφοράς

Λαθρομεταναστών στην Κύπρο

Από το 1998, τα δίκτυα δρούσαν κυρίως στη Συρία, Λίβανο και Τουρκία, χρησιμοποιώντας τα λιμάνια των χωρών αυτών, για να μεταφέρουν λαθρομετανάστες σε γειτονικά μέρη, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η Κύπρος. Συνήθως, χρησιμοποιούσαν μικρές βάρκες και λέμβους, όπου επιβίβαζαν μεγαλύτερο αριθμό επιβατών από τον επιτρεπόμενο, πράγμα που επιφέρει αναπόφευκτα μεγάλους κινδύνους για την ασφάλεια και την ίδια τους τη ζωή.

Όσο αφορά στην Κύπρο, τα κυκλώματα χρησιμοποιούσαν την ακτογραμμή των κατεχομένων, γιατί έτσι θα ήταν ακόμη δυσκολότερο να εντοπιστούν από τις διωκτικές αρχές. Στη συνέχεια, τους αποβίβαζαν στην περιοχή Πρωταρά μέχρι τις ακτές της Λάρνακας, καθώς και στις περιοχές που ελέγχονται από τις Βρετανικές Βάσεις.

Όπως έχει αναφερθεί και προηγουμένως, η διάνοιξη των οδοφραγμάτων το 2003 και η χαλάρωση στα μέτρα ασφάλειας κατά μήκος της πράσινης γραμμής, αποτελούν ορόσημο για το φαινόμενο της λαθρομετανάστευσης στην Κύπρο, αφού διευκολύνει τη μετάβαση παράνομων μεταναστών στις ελεύθερες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Έτσι, τα δεδομένα αλλάζουν, αφού πολλοί εκμεταλλεύονται την ελλιπή επιτήρηση της πράσινης γραμμής και καταφθάνουν διά μέσου αυτής στις ελεύθερες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κατά κύριο λόγο, τα οργανωμένα δίκτυα εκμετάλλευσης, δραστηριοποιούνται στην Τουρκία και εκτείνουν τις δραστηριότητες τους τόσο στις κατεχόμενες όσο και στις ελεύθερες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα μέλη των κυκλωμάτων στην Κύπρο, αποτελούνται κυρίως από αλλοδαπούς αιτητές πολιτικού ασύλου ή λαθρομετανάστες οι οποίοι συνεργάζονται με τα μέλη των κυκλωμάτων που βρίσκονται στα κατεχόμενα, έναντι χρηματικής αμοιβής (Αστυνομία Κύπρου, 2015).

Στον Πίνακα 2 που ακολουθεί, περιλαμβάνονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με τις υποθέσεις που διερευνήθηκαν και αφορούν τη διακίνηση λαθρομεταναστών και τους εμπλεκόμενους διακινητές λαθρομεταναστών για τα έτη 2010-2014.

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΚΥΚΛΩΜΑΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
2010	3	6	9
2011	9	15	43
2012	15	19	41
2013	12	12	20
2014	12	18	350
ΣΥΝΟΛΟ	51	70	463

Πίνακας 2. Αριθμός Υποθέσεων Διακίνησης Λαθρομεταναστών (2010-2014)

Η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, με σκοπό τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης και σχετικής αντιμετώπισης του προβλήματος της λαθρομετανάστευσης, έχει προβεί στην αξιολόγηση και ανάλυση πληροφοριών που αφορούν τα δρομολόγια και τους τρόπους δράσης που ακολουθούν οι λαθρομετανάστες για να πετύχουν είσοδο στην Κύπρο. Ουσιαστικά, μέσα από την ανάλυση αυτή, διαφαίνεται ότι τα κύρια δρομολόγια που ακολουθούν οι λαθρομετανάστες είναι από διάφορες χώρες της Ασίας, της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής ταξιδεύουν στην Τουρκία, όπου στη συνέχεια είτε αεροπορικώς ταξιδεύουν στην κατεχόμενη Κύπρο είτε μεταβαίνουν στις νότιες ακτές της Τουρκίας για να συνεχίσουν διά θαλάσσης το ταξίδι τους προς την κατεχόμενη Κύπρο (Αστυνομία Κύπρου, 2015).

Στην Εικόνα 1, παρουσιάζονται τα δρομολόγια που ακολουθούνται από τους λαθρομετανάστες που ξεκινούν από τις χώρες καταγωγής τους, φθάνουν στην Τουρκία και ακολούθως μέσω των κατεχόμενων εισέρχονται στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου.

Πηγή: Αστυνομία Κύπρου
Εικόνα 1. Δρομολόγια λαθρομεταναστών

Όπως φαίνεται επίσης στην πιο πάνω εικόνα, μεγάλος αριθμός λαθρομεταναστών, αφικνούνται απευθείας από τη Συρία, κυρίως με βάρκες, σε άγνωστα σημεία στις ακτές των περιοχών που δεν ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία και αφορά Σύριους, Ιρακινούς και Παλαιστίνιους τους Ιράκ (Αστυνομία Κύπρου, 2015).

Στον Πίνακα 3 που ακολουθεί, φαίνονται οι λαθρομετανάστες που ακολούθησαν την αεροπορική οδό από διάφορα αεροδρόμια της Τουρκίας και κυρίως το αεροδρόμιο της Κωνσταντινούπολης, για να φτάσουν στις εγκαταστάσεις του παράνομου αεροδρομίου της Τύμπου, αυτοί που αφίχθηκαν στα παράνομα λιμάνια των κατεχόμενων καθώς και όσοι αφίχθηκαν κυρίως με βάρκες, σε άγνωστο σημείο των ακτών των κατεχόμενων περιοχών, για τα έτη 2012-2014 (Αστυνομία Κύπρου, 2015).

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ		
	ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΑΡΑΝΟΜΟΥ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ ΤΥΜΠΟΥ	ΜΕΣΩ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΝΟΜΑ ΛΙΜΑΝΙΑ	ΜΕΣΩ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ
2012	308	34	923
2013	176	6	861
2014	125	0	845

Πίνακας 3. Αριθμός λαθρομεταναστών μέσω κατεχομένων (2012-2014)

Στον Πίνακα 4 που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι κυριότερες χώρες προέλευσης των συλληφθέντων λαθρομεταναστών κατά τα έτη 2012 - 2014

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ		
	2012	2013	2014
ΣΥΡΙΑ	80	43	19
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	44	30	24
ΓΕΩΡΓΙΑ	25	19	13
ΙΡΑΝ	12	15	10
ΣΟΜΑΛΙΑ	0	20	0
ΒΙΕΤΝΑΜ	0	0	8
ΚΟΜΟΡΕΣ	11	0	0
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	68	81	49
ΣΥΝΟΛΟ	240	208	123

Πίνακας 4. Κυριότερες χώρες προέλευσης λαθρομεταναστών κατά την περίοδο 2012 - 2014

Σε ότι αφορά τους αιτητές ασύλου, η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει αλλοδαπούς, υπηκόους τρίτων χωρών που είτε εισήλθαν στην Κύπρο παράνομα μέσω των

κατεχόμενων περιοχών, είτε νόμιμα, μέσω των περιοχών που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 5, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που καταγράφηκαν από την Αστυνομία, για το έτος 2012 το σύνολο των αιτητών ασύλου ήταν 1,514 πρόσωπα. Από αυτούς, οι 542 πέτυχαν είσοδο μέσω των κατεχόμενων περιοχών και 972 από τις ελεύθερες περιοχές. Για το έτος 2013, παρατηρείται μείωση του συνολικού αριθμού των υποβληθέντων αιτήσεων ασύλου σε 1,076. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου από αλλοδαπούς που εισήλθαν παράνομα μέσω των κατεχόμενων περιοχών κατά το έτος 2013 ήταν 491 και από αλλοδαπούς που εισήλθαν από τις ελεύθερες περιοχές ήταν 585. Κατά το έτος 2014, υποβλήθηκαν συνολικά 1,382 αιτήσεις, εκ των οποίων 717 αφορούσαν αλλοδαπούς που εισήλθαν παράνομα από τις κατεχόμενες περιοχές και 665 από αλλοδαπούς που εισήλθαν από τις ελεύθερες περιοχές (Αστυνομία Κύπρου, 2015).

ΕΤΟΣ	ΣΗΜΕΙΟ ΕΙΣΟΔΟΥ ΑΙΤΗΤΩΝ ΑΣΥΛΟΥ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΑΠΟ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ	ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	
2012	542	972	1,514
2013	491	585	1,076
2014	717	665	1,382

Πίνακας 5. Σημεία Εισόδου αιτητών ασύλου κατά την περίοδο 2012 - 2014

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των αιτητών ασύλου για τα έτη 2012-2014, παρουσιάζονται στο Πίνακα 6 που ακολουθεί.

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΤΩΝ ΑΣΥΛΟΥ		
	2012	2013	2014
ΣΥΡΙΑ	479	441	699
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	151	143	81
ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	184	100	0
ΒΙΕΤΝΑΜ	196	80	79
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	112	54	0
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	0	0	89
ΙΝΔΙΑ	0	0	76
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	392	258	358
ΣΥΝΟΛΟ	1514	1076	1382

Πίνακας 6. Χώρες προέλευσης αιτητών ασύλου κατά την περίοδο 2012 - 2014

Συμπερασματικά, η Κύπρος παρά τα μικρά μεγέθη της έκτασης και του πληθυσμού της, συγκεντρώνει, συγκριτικά με άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πολύ μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι ουσιαστικά καταφθάνουν στην Κύπρο με σκοπό να εργοδοτηθούν.

4.3 Σοβαρό Έγκλημα στην Κύπρο

Τα μοναδικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν, είναι αυτά της Αστυνομίας Κύπρου που αφορούν τα αδικήματα που συνιστούν το σοβαρό έγκλημα στην Κύπρο και πώς αυτά έχουν μεταβληθεί στην πορεία των χρόνων.

Στο διάγραμμα 1 πιο κάτω, παρουσιάζονται τα στοιχεία που αφορούν στο σοβαρό έγκλημα στην Κύπρο μεταξύ των ετών 2003-2014.

Διάγραμμα 1. Συνολικός αριθμός περιστατικών σοβαρού εγκλήματος στην Κύπρο κατά την περίοδο 2003-2014.

Αναλύοντας τα στατιστικά στοιχεία του διαγράμματος, παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει αισθητή διαφορά στο σύνολο των αδικημάτων, αλλά υπάρχουν κάποιες αυξομειώσεις στον αριθμό συγκεκριμένων κατηγοριών αδικημάτων. Αναλυτικότερα, από το 2003 μέχρι το 2014, διπλασιάστηκε ο αριθμός των αδικημάτων που αφορούσαν στα ναρκωτικά, ενώ παράλληλα, ραγδαία αύξηση παρουσιάστηκε στις ληστείες και στους εκβιασμούς κυρίως το 2013. Τέλος, μικρή άνοδος παρατηρήθηκε στους εμπρησμούς και στις απόπειρες εμπρησμών. Αντιθέτως, κατά τη διάρκεια της ίδιας χρονικής περιόδου, μειώθηκαν τα κρούσματα βιασμών και σε μικρότερο ποσοστό οι υποθέσεις διαρρήξεων.

Στη συνέχεια, στον Πίνακα 7, παρουσιάζονται τα στοιχεία της Αστυνομίας Κύπρου που αφορούν στο ποσοστό υποθέσεων σοβαρού εγκλήματος ανά κατηγορία δραστών για τα έτη 2003-2014.

Οι κατηγορίες δραστών που εξετάζονται, περιλαμβάνουν Κύπριους πολίτες, πολίτες άλλων χωρών και Κύπριους και μη μαζί. Σημειώνεται ότι, στην κατηγορία πολιτών άλλων χωρών και μη Κυπρίων δεν δηλώνεται ξεκάθαρα πόσοι από αυτούς είναι νόμιμοι ή παράνομοι. Επομένως, η έλλειψη αυτή, εμποδίζει την εξαγωγή συμπερασμάτων για το αν οι παράνομοι μετανάστες σχετίζονται με την εγκληματικότητα.

ΕΤΟΣ	Κ	Μ	ΚΜ
2003	75.7%	21.9%	2.3%
2004	69.0%	28.2%	2.8%
2005	66.2%	29.7%	4.2%
2006	60.7%	34.4%	4.9%
2007	57.8%	39.5%	2.8%
2008	51.8%	44.9%	3.3%
2009	54.1%	41.1%	4.8%
2010	47.1%	48.6%	4.3%
2011	54.8%	40.2%	5.0%
2012	54.0%	41.0%	5.0%
2013	60.2%	35.7%	4.1%
2014	66%	29.4%	4,6%

Κ = υποθέσεις που ενέχονται ΚΥΠΡΙΟΙ πολίτες
Μ = υποθέσεις που ενέχονται πολίτες ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΚΜ = υποθέσεις που ενέχονται ΚΥΠΡΙΟΙ και ΜΗ μαζί

Πίνακας 7. Ποσοστό υποθέσεων σοβαρού εγκλήματος ανά κατηγορία δραστών για την περίοδο 2003-2014

Όπως παρατηρείται από τον πιο πάνω πίνακα, το ποσοστό υποθέσεων σοβαρού εγκλήματος στο οποίο εμπλέκονται μόνο Κύπριοι πολίτες έχει μειωθεί από 75.7% σε 66%, κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Αντιθέτως, το αντίστοιχο ποσοστό που αφορούσε πολίτες άλλων χωρών έχει αυξηθεί από 21.9% σε 29.4%, ενώ το ποσοστό στο οποίο ενέχονται Κύπριοι και μη από 2.8% το 2004 αυξήθηκε σε 4.6% το 2014.

Συμπερασματικά, οι υποθέσεις που ενέχονται πολίτες άλλων χωρών έχουν αυξηθεί. Αυτό, δεν σημαίνει απαραίτητα την ταύτιση αυτής της κατηγορίας με την κατηγορία των παράνομων μεταναστών, αφού όπως έχει προαναφερθεί δεν υπάρχει καθόλου διάκριση ποιοι και αν παράνομοι μετανάστες συγκαταλέγονται στους πολίτες άλλων χωρών που εμπλέκονται στις αυξημένες εγκληματικές ενέργειες.

4.4 Άλλοι Παράγοντες που Επηρεάζουν το Έγκλημα στην Κύπρο

Είναι γεγονός ότι, η ζωτικής σημασίας γεωγραφική θέση της Κύπρου παίζει σημαντικό ρόλο στην επιλογή της ως τελικού προορισμού χιλιάδων λαθρομεταναστών. Το ψηλό βιοτικό επίπεδο και η οικονομική ανάπτυξη που μέχρι πρόσφατα επικρατούσε στην Κύπρο, προσέλκυε πολλούς οικονομικούς μετανάστες και πολιτικούς πρόσφυγες, οι οποίοι εγκατέλειπαν τις χώρες καταγωγής τους για να εγκατασταθούν μόνιμα στη χώρα, με την ελπίδα να έχουν μια καλύτερη ζωή. Ως αποτέλεσμα της μαζικής καθόδου μεταναστών οι οποίοι εργάζονταν με αρκετά καλούς μισθούς, σε συνδυασμό με την οικονομική ύφεση, ήταν η μείωση των θέσεων εργασίας και η αύξηση των ανέργων, καθώς και της εγκληματικότητας με εμπλεκόμενους αλλοδαπούς. Η παγκόσμια οικονομική κρίση που άρχισε το 2009 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα, μαζί με το ψηλό ποσοστό ανεργίας και την οικονομική ύφεση που καταγράφεται στην Κύπρο, αποτελούν αρνητικούς παράγοντες που επηρεάζουν τους αλλοδαπούς να μεταναστεύσουν και να εγκατασταθούν στην Κύπρο (Κόκκινος, 2014).

Επίσης, η διάνοιξη των οδοφραγμάτων στις 23 Απριλίου 2003, συνέβαλε σημαντικά στην ελευθερία κινήσεων των εγκληματικών στοιχείων και από τις δύο κοινότητες και αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα στην αύξηση της εγκληματικότητας. Οι υποθέσεις που σχετίζονται με ναρκωτικά, από 475 που ήταν το έτος 2003, αυξήθηκαν σε 1,032 το έτος 2012. Η κυριότερη αιτία για την αύξηση των υποθέσεων αυτών κατά 54%, φαίνεται να είναι το άνοιγμα των σημείων διέλευσης και η ευκολία που οι εγκληματίες μεταφέρουν τα ναρκωτικά από τις κατεχόμενες στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου (Κόκκινος, 2014).

Η Κύπρος μετά την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υπέστη μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών. Τόσο η μετακίνηση ευρωπαϊών πολιτών διαμέσου των Ευρωπαϊκών χωρών, όσο και το φαινόμενο της νόμιμης ή της παράνομης μετανάστευσης, συνέβαλαν στην ανακατάταξη του πληθυσμού του νησιού και στην εγκληματικότητα γενικότερα (Κόκκινος, 2014).

Συνοψίζοντας τα πιο πάνω, εξάγεται αβίαστα το συμπέρασμα ότι, σημαντικό ρόλο στην αύξηση της εγκληματικότητας αποτέλεσαν, τόσο η διάνοιξη των οδοφραγμάτων το 2003 και η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004, όσο και η παγκόσμια οικονομική κρίση.

Κεφάλαιο 5

Τρόποι Αντιμετώπισης του Φαινομένου

Όπως έχει διαπιστωθεί στα προηγούμενα κεφάλαια της εργασίας, δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα κατά πόσο και σε ποιο βαθμό η λαθρομετανάστευση συμβάλλει στην αύξηση ή όχι της εγκληματικότητας στην Κύπρο. Η λήψη των πιο κάτω μέτρων, θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του υπό εξέταση φαινομένου.

5.1 Συλλογή - Τήρηση - Ανάλυση Στατιστικών

Στοιχείων

Το σημαντικότερο εμπόδιο αποτελεί η έλλειψη επίσημων στοιχείων, όπως έχει προαναφερθεί, αφού δεν υπάρχουν καθόλου στοιχεία που να δείχνουν ξεκάθαρα την εμπλοκή παράνομων μεταναστών σε διάφορα αδικήματα, αλλά στοιχεία υπάρχουν μόνο για μη Κύπριους πολίτες χωρίς να διευκρινίζεται εάν εισήλθαν νόμιμα ή όχι στα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η αδυναμία αυτή, δεν αποτελεί μόνο κώλυμα για την εξαγωγή συμπερασμάτων συσχέτισης λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας, αλλά παράλληλα, οδηγεί σε ένα φαύλο κύκλο ρατσισμού και ξενοφοβίας, αφού πολλοί Κύπριοι συνεχίζουν να ρίχνουν την ευθύνη για τα εγκλήματα στους λαθρομετανάστες κυρίως, χωρίς όμως να έχουν απτά αποδεικτικά στοιχεία.

Επομένως, πρώτη και άμεση ανάγκη, αποτελεί η συλλογή και τήρηση επίσημων στοιχείων για την ανάμειξη των λαθρομεταναστών στα εγκλήματα που διαπράττονται στην Κύπρο, έτσι ώστε να παρουσιάζεται μια πιο σαφής και αντικειμενική εικόνα για τη συσχέτιση λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας και να αμβλυθεί ή και να τερματιστεί ο ρατσισμός.

5.2 Λήψη Μέτρων σε Εθνικό Επίπεδο

Δεδομένου ότι η πλειονότητα των λαθρομεταναστών καταφθάνει στα νόμιμα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω των κατεχομένων και της πράσινης γραμμής, προβάλλεται επιτακτικά η ανάγκη αύξησης των περιπολιών κατά μήκος της πράσινης γραμμής από ένστολους αστυνομικούς ή αστυνομικούς που θα φέρουν πολιτική περιβολή και θα χρησιμοποιούν οχήματα χωρίς διακριτικά της Αστυνομίας. Ενισχυτική θα ήταν η συνεισφορά της Αστυνομίας των Βρετανικών Βάσεων στις περιπολίες, κυρίως για τις περιοχές που εφάπτονται των κατεχομένων, καθώς επίσης και της Εθνικής Φρουράς.

Ενισχυτική στην αποτελεσματικότητα της εξάλειψης του φαινομένου, θα ήταν η χρήση κινούμενων συστημάτων επιτήρησης της γραμμής κατάπαυσης του πυρός με κάμερες νυχτερινής παρακολούθησης, thermal night vision cameras. Τέτοια χρήση θα διευκόλυνε τις περιπολίες και θα τις έκανε ίσως πιο επιτυχείς.

Ζωτικής σημασίας τρόπος αντιμετώπισης, είναι η εξάρθρωση των κυκλωμάτων διακίνησης λαθρομεταναστών που δραστηριοποιούνται στα κατεχόμενα, σε συνεργασία με άτομα στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου. Επιβάλλεται να συγκεντρωθούν, να αναλυθούν και τέλος να αξιοποιηθούν όλες οι πληροφορίες που υπάρχουν για τα κυκλώματα αυτά και να οργανωθούν διάφορες εκστρατείες που θα στοχεύουν στην καταπολέμηση τους.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, σημαντική αιτία που ωθεί τους λαθρομετανάστες στην Κύπρο είναι οι ευκαιρίες παράνομης εργοδότησης. Συνεπώς, ένας σημαντικός τρόπος αντιμετώπισης του φαινομένου της λαθρομετανάστευσης είναι η πάταξη της παράνομης εργοδότησης. Αν και ήδη, επιβάλλονται ποινές από τα δικαστήρια τόσο στους εργοδότες όσο και στους αλλοδαπούς που εργοδοτούνται παράνομα, πρέπει να υπάρξουν αυστηρότερες ποινές αλλά και αυστηρότερος και ενδεδειγμένος έλεγχος για εργοδότες που προωθούν και αποζητούν την παράνομη εργοδότηση.

Επιπρόσθετα, επιτακτική είναι η ανάγκη ταχύτερης εξέτασης των αιτήσεων ασύλου, έτσι ώστε να μην αποτελεί πλέον ελκυστικό ρόλο παράνομης μετανάστευσης, όπως έχει προαναφερθεί. Αυτό, γίνεται εφικτό με την στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου με

περισσότερους υπαλλήλους, έτσι ώστε να μετατραπεί σε πιο παραγωγική και οργανωμένη.

Απαραίτητη επίσης, είναι και η ενδυνάμωση και στελέχωση του Γραφείου Καταπολέμησης Λαθρομετανάστευσης της Αστυνομίας με περισσότερο ανθρώπινο δυναμικό έτσι ώστε να λειτουργεί απρόσκοπτα και πιο παραγωγικά. Νοούμενου ότι σήμερα το φαινόμενο παίρνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις, ενώ παράλληλα το υπεύθυνο γραφείο δεν έχει αρκετό προσωπικό για να ανταπεξέλθει στις αυξανόμενες απαιτήσεις, η αντιμετώπιση του φαινομένου της λαθρομετανάστευσης καθίσταται δύσκολη.

5.3 Λήψη Μέτρων σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές Επίπεδο

Εκτός από τα μέτρα που λαμβάνονται και άλλα που πρέπει να ληφθούν σε εθνικό επίπεδο, ήδη λαμβάνεται σειρά μέτρων σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο σε συνεργασία και με συμμετοχή σε Ομάδες Εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Οργανισμού FRONTEX, όπως επίσης και με EUROPOL, INTERPOL, ICMPD, CEPOL κλπ.

Συγκεκριμένα, μετά τα τραγικά επίκαιρα γεγονότα στη Λαμπεδούσα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει συνεδριάσει και έχει συμπεράνει ότι απαιτούνται ενισχυμένα μέτρα για την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και την αποφυγή παρόμοιων περιστατικών που οδηγούν στο θάνατο εκατοντάδες ανθρώπους.

Αναλυτικότερα, οι αρχηγοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχοντας βάλει ως στόχο την αντιμετώπιση και εξάρθρωση των κυκλωμάτων διακίνησης λαθρομεταναστών, ζήτησαν από την Υπάτη Εκπρόσωπο της Ε.Ε., Federica Mogherini, να προτείνει δράσεις που θα επιτρέψουν την κατάληψη και καταστροφή των δουλεμπορικών σκαφών προτού αυτά χρησιμοποιηθούν (European Council, 2015). Ένας τρόπος αντιμετώπισης, είναι η καταστροφή των δουλεμπορικών σκαφών και πλοίων, σύμφωνα με το σχέδιο «Αταλάντα» που είχε εφαρμοστεί στο παρελθόν στη Σομαλία, έτσι ώστε μετά την ολοκλήρωση των επιχειρήσεων να μην καταλήξουν εκ νέου στα χέρια δουλεμπόρων μέσω πλειστηριασμών κατασχεμένων πλοιαρίων (Reuter, 1985).

Επιπρόσθετα μέτρα, σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, αποτελούν η εντατικοποίηση της συνεργασίας για την καταπολέμηση των

δικτύων λαθρεμπορίας με τη βοήθεια της EUROPOL και η τοποθέτηση αξιωματικών των υπηρεσιών μετανάστευσης σε τρίτες χώρες (European Council, 2015).

Στη συνέχεια, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, θεώρησε ότι είναι επιτακτική ανάγκη να ενισχυθεί η παρουσία στη θάλασσα και έτσι συμφώνησε να τριπλασιαστούν οι πόροι που διατίθενται στις επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης «Τρίτων» και «Ποσειδών» του οργανισμού FPONTEX στην Κεντρική Μεσόγειο και ταυτόχρονα να ενισχυθεί η επιχειρησιακή της ικανότητα (European Council, 2015). Ανακοινώθηκαν επίσης, συγκεκριμένα μέτρα στήριξης της αποστολής, με την παροχή πρόσθετων σκαφών, αεροσκαφών και εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη (European Council, 2015).

Με στόχο την αποτροπή των παράνομων μεταναστευτικών ροών, η Ε.Ε., επιθυμεί να περιορίσει την εισροή και να αντιμετωπίσει τα αίτια της παράνομης μετανάστευσης, μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας της με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης, ιδίως με τις χώρες που συνορεύουν με τη Λιβύη (European Council, 2015).

Έπειτα, οι ηγέτες της Ε.Ε., συμφώνησαν να εφαρμόσουν ένα νέο πρόγραμμα επιστροφών για την ταχεία επιστροφή των παράνομων μεταναστών, καθώς με σκοπό την ενίσχυση της εσωτερικής αλληλεγγύης και ευθύνης, η Ε.Ε., θα προσφέρει μεγαλύτερη προστασία στους πρόσφυγες από εμπόλεμες περιοχές και θα θεσπίσει ένα πρώτο εθελοντικό πιλοτικό πρόγραμμα επανεγκατάστασης σε ολόκληρη την Ε.Ε., βάσει του οποίου θα προσφέρονται θέσεις στα άτομα που πληρούν τις προϋποθέσεις προστασίας (European Council, 2015).

Όλα αυτά τα μέτρα και οι τρόποι αντιμετώπισης που προτείνονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δίνουν μια ελπίδα επιτυχούς αντιμετώπισης της λαθρομετανάστευσης που έχει αλυσιδωτές και παράπλευρες επιπτώσεις, ανάμεσα στις οποίες και η πιθανή αύξηση της εγκληματικότητας. Τέλος, σημαντική είναι η δήλωση του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Μάρτιν Σουλτς, που παραπονέθηκε ότι η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το μεταναστευτικό δεν έχει αλλάξει εδώ και δεκαετίες. Επισήμανε ότι, τον λόγο που θα εκφωνούσε το 1990 θα μπορούσε να τον εκφωνήσει και σήμερα, τονίζοντας έτσι την άμεση αναγκαιότητα αλλαγής της πολιτικής ολόκληρης της Ευρώπης για τη σωστή και αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου της λαθρομετανάστευσης (Reuter, 1985).

Κεφάλαιο 6

Επίλογος

Με την παρούσα πτυχιακή διατριβή, καταβλήθηκε προσπάθεια να δοθεί μια σφαιρική εικόνα του φαινομένου της λαθρομετανάστευσης και της συσχέτισής του με την εγκληματικότητα, δίνοντας έμφαση στην περίπτωση της Κύπρου.

Έχει διαφανεί ότι, οι κυριότεροι λόγοι που οδηγούν τους ανθρώπους να εγκαταλείπουν τις χώρες τους, είναι οι εμπόλεμες καταστάσεις που επικρατούν, καθώς και η φτώχεια και η ανέχεια που τους αναγκάζουν να ζουν σε ένα τέλμα, σε μια αδιέξοδη κατάσταση, από την οποία αναγκάζονται να βγουν με οποιοδήποτε τίμημα. Τα κυκλώματα διακίνησης λαθρομεταναστών, οργανώνονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να έρχονται σε επαφή με ανθρώπους που βρίσκονται σε αυτή την κατάσταση και εκμεταλλευόμενοι τις συνθήκες αυτές αισχροκερδούν. Τα κυκλώματα αυτά, τροφοδοτούν τη λαθρομετανάστευση και λειτουργούν με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην γίνονται αντιληπτές οι ενέργειές τους από τις αρχές. Δεδομένης της κατάστασης, πολλοί πολίτες ξοδεύουν όλες τους τις οικονομίες, με σκοπό τη λύτρωσή τους μέσω της λαθρομετανάστευσης, χωρίς όμως να παίρνουν πάντα αυτό που τους έχουν υποσχεθεί και χωρίς πάντα να καταφέρνουν να επιβιώσουν κατά τις μετακινήσεις τους.

Η πτυχιακή αυτή διατριβή, έχει καταλήξει επίσης στο συμπέρασμα, ότι η Κύπρος αποτελεί ελκυστικό προορισμό για τους λαθρομετανάστες, λόγω της εύκολης πρόσβασης μέσω των περιοχών που δεν ελέγχονται από τις αρχές της Δημοκρατίας και την έντονη δράση των κυκλωμάτων διακίνησης λαθρομεταναστών. Παράλληλα, έχει επισημανθεί ότι, αν και μετά την είσοδο της Κύπρου στην Ε.Ε. και τη διάνοιξη των οδοφραγμάτων ο αριθμός των λαθρομεταναστών είχε αυξηθεί, τα τελευταία χρόνια, το ποσοστό αυτό έχει αρχίσει να μειώνεται λόγω της οικονομικής κρίσης και της έλλειψης ευκαιριών παράνομης εργοδότησης.

Έχουν διερευνηθεί οι λόγοι για τους οποίους η εγκληματικότητα και η λαθρομετανάστευση έχουν γίνει συνυφασμένοι όροι, καταλήγοντας ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, η διαβίωση δύσκολων συνθηκών ζωής οδηγούν στην έλλειψη αυτοσεβασμού και στη συνέχεια έλλειψη σεβασμού προς τους υπόλοιπους προβαίνοντας έτσι σε εγκλήματα.

Σημαντικό στοιχείο στην εξέταση του θέματος, είναι ότι η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων καθίσταται δύσκολη. Ο κυριότερος λόγος που αυτό ισχύει ανά τον κόσμο είναι γιατί δεν υπάρχει ακριβής καταγραφή του αριθμού των λαθρομεταναστών που εισέρχονται σε κάθε χώρα, αφού δεν μπαίνουν νόμιμα στις χώρες και συνεπώς δεν υπάρχει τρόπος καταγραφής τους. Σημαντικό στοιχείο επίσης, αποτελεί ότι, λόγω στοχοποίησης της ομάδας των λαθρομεταναστών από την υπόλοιπη κοινωνία, πιο εύκολα καταγγέλλονται αδικήματα που διαπράχθηκαν από τους λαθρομετανάστες παρά από ομοεθνείς.

Τόσο στην Ευρώπη, όσο και διεθνώς, έχουν διεξαχθεί εκτενείς έρευνες επί του θέματος με ποικίλα συμπεράσματα ανά περιόδους, αφού κάποιοι ερευνητές έχουν συμπεράνει ότι σε κάποιες περιπτώσεις ,λαθρομετανάστευση και εγκληματικότητα είναι άρρηκτα δεμένες ενώ από την άλλη κάποιοι άλλοι ερευνητές διαφωνούν.

Όσον αφορά στην Κύπρο και συγκεκριμένα στη σχέση λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας, δύσκολα κανείς καταλήγει σε ένα άρτιο και ασφαλές συμπέρασμα. Η έλλειψη επίσημων στοιχείων για συμμετοχή λαθρομεταναστών σε αδικήματα, εμποδίζει τη ξεκάθαρη εικόνα για το ζητούμενο της εργασίας. Παρόλο που κάποια αδικήματα έχουν αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου, δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε βέσιμο τρόπο ότι οι λαθρομετανάστες έχουν μερίδιο ευθύνης σε αυτό.

Εν κατακλείδι, ο ασφαλέστερος τρόπος να περιοριστεί η σύνδεση παράνομης λαθρομετανάστευσης και εγκληματικότητας, είναι να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά από τις αρμόδιες αρχές το φαινόμενο της λαθρομετανάστευσης. Τόσο η Κύπρος, όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της, οφείλουν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την καταστολή του φαινομένου της λαθρομετανάστευσης.

Βιβλιογραφία

Appleyard, R. (2001). "International Migration Policies: 1950-2000." *International migration* 39(6): 7-20.

Bade, K. J. (2004). "Legal and illegal immigration into Europe: Experiences and challenges." *European Review* 12(03): 339-375.

Becker, G. S. (1999). "Crime and Punishment: An Economic Approach', *Journal of Political Economy*." *INTERNATIONAL LIBRARY OF CRITICAL WRITINGS IN ECONOMICS* 111: 141-189.

Bianchi, M., et al. (2008). "Immigration and crime: an empirical analysis." *Bank of Italy Temi di Discussione (Working Paper) No 698*.

Borjas, G. J., et al. (2010). "Immigration and the Economic Status of African-American Men." *Economica* 77(306): 255-282.

Encyclopædia Britannica (2015). "Human Migration." <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/275738/human-migration>. [1 May 2015].

European Council (2015). <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/>. [1 May 2015].

Eurostat (2014). "Migration and Migrant Population Statistics." http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics#Further_Eurostat_information.

Freeman, R. B. (1999). "The economics of crime." *Handbook of labor economics* 3: 3529-3571.

Hagan, J. and A. Palloni (1998). "Immigration and crime in the United States."

Hebding, D. E. and L. Glick (1987). *Introduction to Sociology: A Text With Readings*, McGraw-Hill Companies, 444.

Hiatt, K. D. (2007). "Immigrant danger? Immigration and increased crime in Europe."

Katz, C. M., et al. (2010). "Assessing the Relationship between Immigration Status and Drug Use." *Justice Quarterly* 28(4): 541-575.

Lee, M. T., et al. (2001). "Does immigration increase homicide?" *The Sociological Quarterly* 42(4): 559-580.

Reuter, P. (1985). The organization of illegal markets: An economic analysis, US Department of Justice, National Institute of Justice Washington, DC.

Sampson, R. J. (2006). "Open doors don't invite criminals." New York Times 11: 15.

Schloenhardt, A. (1999). "Organized crime and the business of migrant trafficking." Crime, Law and Social Change 32(3): 203-233.

Spenkuch, J. L. (2013). "Understanding the impact of immigration on crime." American law and economics review: aht017.

Stowell, J. I. and R. Martinez (2007). "Displaced, dispossessed, or lawless? Examining the link between ethnicity, immigration, and violence." Aggression and Violent Behavior 12(5): 564-581.

Tonry, M. (1995). Malign neglect: Race, crime, and punishment in America, Oxford University Press.

United Nations, D. o. E. a. S. A., Population Division (2009). Trends in International Migrant Stock: The 2008 Revision. United Nations database. POP/DB/MIG/Stock/Rev.2008.

Waddington, P. A., et al. (2004). "In proportion race, and police stop and search." British journal of criminology 44(6): 889-914.

Αστυνομία Κύπρου (2015). Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης.

Δενιόζος, Ν. (2010). "Διακλαδική Επιθεώρηση, Νοέμβριος-Φεβρουάριος 2010." Περιοδικό Ανώτατης Σχολής Πολέμου.

Καρύδης, Β. (1996). Η εγκληματικότητα των Μεταναστών στην Ελλάδα- Ζητήματα Θεωρίας και Αντεγκληματικής Πολιτικής. Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση.

Κόκκινος, Μ. (2014). "Αξιολόγηση του Εγκλήματος στην Κύπρο. Ετήσιο Συνέδριο του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Εγκληματολογίας Πράγα."

Πανούση, Γ. Α. (1991). Εγκληματολογικές έρευνες. Αθήνα, Κομοτηνή, Εκδόσεις Σακκουλά.